

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δέκατος

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἀθήναις πρ. 10, ἐν ταῖς ὑπαρχαῖς πρ. 12, ἐν ἑλλοδαπῇ πρ. 20. - Αἰσυνδρομαῖαι γονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου καὶ τοῦ ἵτους καὶ εἶνε ἰτήσιαι - Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

24 Αὐγούστου 1880

Σφραγίς

ΥΓΕΙΟΝΟΜΕΙΟΥ ΥΡΑΣ

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Πρύλου Λάμπρου].

ΑΝΕΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

[Μυθιστόρημα Ἐκτορος Μαλὸ βραβευθὲν παρὰ τῆς γαλλικῆς Ακαδημίας. Μετάφρασις Α. Ρ. Παγκαδῆ].

Συνίχεται ἰδί σελ. 514.

Θ΄

Ἡ μάνα Βαρβερίνα

Τὴν νύκτα ἐκοιμήθημεν εἰς ἀχυρόστρωμα οὐχὶ πολὺ δυσχερῆς. Πολὺ χειρότερα εἶχομεν πολυλάκις διανυκτερεύσει εἰς τὸ ὑπαιθρον.

— Ὁνειρεύθη τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τῆς ἀγελάδος μας, μοὶ εἶπεν ὁ Ματτίας.

— Κ' ἐγώ.

Εἰς τὰς ὀκτὼ τὸ πρωὶ ἠνεώχθη ἡ θύρα μας, καὶ εἰσῆλθεν ὁ εἰρηνοδόχης, παρκαλουθόμενος ὑπὸ τοῦ φίλου ἡμῶν τοῦ κτηνιάτρου, ὅστις ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος νὰ μᾶς ἀποφυλακίσῃ.

Τοῦ δὲ εἰρηνοδόχου ἡ ὑπὲρ ἡμῶν πρόνοια δὲν περιωρίσθη εἰς μόνον τὸ δεῖπνον τῆς προλαβοῦσης, ἀλλὰ μᾶς ἔδωκε καὶ ὠραῖον ἔγγραφον ἐπὶ χαρτοσήμου.

— Ἀφροσύνη σας ἦτον, μοὶ εἶπε φιλικῶς, νὰ περιφέρεσθε οὕτως εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς. Ἴδου, ἐξήτητα παρὰ τοῦ δημάρχου διαβατήριον διὰ σας, καὶ αὐτὸ τοῦ λοιποῦ θὰ σας προφυλάττῃ. Κατεῦδδιον, παιδία.

Καὶ μᾶς ἔσφιξε τὴν χεῖρα. Ὁ δὲ κτηνίατρος, ἐκεῖνος μᾶς ἐφίλησε.

Ἀθλίως εἶχομεν εἰσέλθει εἰς τὸ χωρίον τοῦτο, ἐξήλθομεν δ' ἐν θριάμβῳ, φέροντες τὴν ἀγελάδα διὰ τοῦ λωρίου, αἶροντες τὴν κεφαλὴν, καὶ ὑπὲρ τὸν ὄλον βλέποντες τοὺς χωρικοὺς οὔτινες ἴσταντο εἰς τὰς θύρας των.

— Ἐν μόνον λυποῦμαι, εἶπεν ὁ Ματτίας, ὅτι ὁ χωροφύλαξ ὅστις ἔκρινεν εὐλογον νὰ μᾶς ὑπάρ-

γῇ εἰς τὴν φυλακὴν, δὲν εἶν' ἐδῶ νὰ μᾶς ἰδῇ.

— Ἀδικον εἶχεν ὁ χωροφύλαξ· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εἶχομεν ἀδικον νομίσαντες ὅτι οἱ δυστυχεῖς οὐδὲν καλὸν εἶχον νὰ περιμένωσι.

— Διότι δὲν ἤμεθα ὅλως διόλου δυστυχεῖς, διὰ τοῦτο μᾶς ἤλθε τὸ καλόν. Ὅστις ἔχει πέντε δραχμάς εἰς τὸ βαλάντιον, δὲν εἶναι ἐντελὴς δυστυχής.

— Χθὲς σοὶ ἐπετρέπετο νὰ λέγῃς τοῦτο, ὅχι καὶ σήμερον. Βλέπεις ὅτι ὑπάρχουν καὶ καλοὶ ἄνθρωποι εἰς τὸν κόσμον.

Τὸ πάθημα μᾶς εἶχε γίνεαι μάθημα, καὶ τὸ λωρίον τῆς ἀγελάδος μας δὲν τὸ ἀφήνομεν πλέον. Ἀγρία δὲν ἦτον ἡ ἀγελάς μας ἀλλ' ἦτον δειλή.

Μετ' οὐ πολὺ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον ὅπου εἶχον κοιμηθῇ μετὰ τοῦ Βιτάλη. Ἐκεῖθεν δὲ εἶχομεν μόνον μίαν εὐρεῖαν ἀδενδρον πεδιάδα νὰ διαβῶμεν μέχρι τῆς ὄχτης ἥτις κατέβαινον εἰς Χαθάνον.

Ὅτε δὲ διηρχόμεθα τὴν ὁδὸν τοῦ χωρίου τούτου, καὶ ἀκριβῶς ἐμπρὸς τῆς οἰκίας ὅπου ὁ Ζερβίνος εἶχε κλέψει τεμάχιον ἄρτου, μοὶ ἐπῆλθε μία ιδέα, καὶ ἔσπευσα νὰ τὴν διακοινώσω εἰς τὸν Ματτίαν.

— Ἡξέυρεις ὅτι σ' ὑπεσχέθη τῆς μάνας Βαρβερίνας· ἀλλὰ διὰ τῆς μάνας χρεῖζεται βούτυρον καὶ ἀλεύριον καὶ αὐγά.

— Λαμπρόν πρᾶγμα πρέπει νὰ εἶναι οἱ τηγανίται.

— Ἐννοεῖται ὅτι εἶναι λαμπρόν· θὰ ἰδῇς. Τοὺς τυλίγεις, καὶ γεμίζεις τὸ στόμα σου. Ἴσως ὅμως εἰς τῆς μάνας Βαρβερίνας δὲν ὑπάρχει οὔτε βούτυρον οὔτε ἀλεύριον· διότι δὲν εἶναι πλούσιος. Τί λέγεις, ἂν τῇ ἐφέρωμεν ὀλίγον;

— Οχυμαστὴ ιδέα!

— Λοιπὸν κράτει τὴν ἀγελάδα καὶ μὴ τὴν ἀφήσῃς. Ἐγὼ ἐμβαίνο ἐδῶ εἰς τοῦ παντοπώλου, καὶ ἀγοράζω ἀλευρον καὶ βούτυρον. Αὐγά, ἂν δὲν ἔχῃ ἡ μάνα Βαρβερίνα, ἡμπορεῖ νὰ δανεισθῇ. Ἄν ἀγοράσωμεν ἐδῶ, ἡμποροῦν νὰ σπάσουν κατ' ὁδόν.

Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τοῦ παντοπώλου ὅπου ὁ Ζερβίνος εἶχε κλέψει τὸ τεμάχιόν του, καὶ ἠγόρασα μία λίτραν βουτύρου καὶ δύο λίτρας ἀλευρου. Ἐπειτα δὲ ἐξηκολούθησαμεν τὴν ὁδοπορίαν μας.

Δὲν ἤθελον ν' ἀναγκάσω τὴν ἀγελάδα μας νὰ

περιπατῇ ταχέως, ἀλλὰ τόσῃ ἀνυπομονήσῃαν εἶχον νὰ φθάσῃ, ὥστε καὶ ἀκουσίως ἐτάχυνον τὸ βῆμα.

Ἀκόμῃ δέκα χιλιόμετρα, ἀκόμῃ δεκά, ἀκόμῃ ἑξ. Περίεργον! Ὁ δρόμος μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐγίνετο μακρότερος ὅτε ἐπλησιάζομεν εἰς τὴν μάραν Βαρβερίναν, ἀφ' ὅ,τι ἦτον τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀνεχώρησα ἀπὸ πλησίον τῆς· καὶ ὅμως τὴν ἡμέραν ἐκείνην—τὸ ἐνθυμούμην,—ἐπιπτε ψυχρὰ βροχή.

Ἀλλὰ τώρα ἤμην ὅλως συγκίνησις, ἐπύρεσσαν καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐβλεπον τὴν ὥραν εἰς τὸ ὁρολόγιόν μου.

— Δὲν εἶναι ὥραία χώρα; ἔλεγον εἰς τὸν Ματτίαν.

— Τὰ δένδρα δὲν στενοχωροῦν τὴν ὄρασαν.

— Ὅταν θὰ καταβῶμεν τὴν ῥάχιν πρὸς τὸ Χαθανόν, τότε θὰ ἰδῇς δένδρα, καὶ ὥραίας μάλιστα δροῦς, καστανάς.

— Ἔχουν καὶ κάσταναι;

— Ἐννοεῖται! Ἐπειτα εἰς τὴν αὐλὴν τῆς μάρας Βαρβερίνας ὑπάρχει μία κυρτὴ ἀπιδέα, ὅπου παίζομεν τὸ ἄλογον, καὶ δίδει καὶ ἀπίδια, τόσον γονδρά· καὶ καλὰ! Ὅθ' ἰδῇς!

Καὶ δι' ὅ,τι τῷ περιέγραφον τοῦτο ἐπέλεγον πάντοτε· θὰ ἰδῇς! Ἐνδομύχως ἐπίστευον ὁ ἴδιος ὅτι φέρω τὸν Ματτίαν εἰς τόπον θαυμάτων. Καὶ δὲν ἦτον τῷ ὄντι τοιοῦτος ὁ τόπος ἐκεῖνος δι' ἐμέ; Ἐκεῖ ἠνέωξα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· ἐκεῖ ἔλαβον τὴν πρώτην συνάντησιν τῆς ζωῆς, ἐκεῖ ἔζησα τόσον εὐτυχῆς, ἐκεῖ ἡγαπώμην. Καὶ ὅλαι αὗται αἱ πρώται χαρμὸς ἐντυπώσεις μου, ἔτι ζωηρότεραι γενόμεναι διὰ τῶν παθημάτων τῆς μετὰ ταῦτα φερεοῦς ζωῆς μου, μοὶ ἐπανήρχοντο καὶ συνωθοῦντο ταραχιδῶς εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν μου, καθ' ὅσον ἐπροχωροῦμεν πρὸς τὸ χωρίον. Ἐφαίνετο ὡς ἂν περιεῖχεν ὁ πάτριος ἀὴρ ἄρωμά τι μεθύον με. Τὰ πάντα μοὶ ἐφαίνοντο ὥραία.

Καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μέθης κυριευθεὶς, ἐπέστρεψε καὶ ὁ Ματτίας, ἀλλὰ φεῦ! μόνον διὰ τῆς φαντασίας, εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του καὶ ἐκεῖνος.

— Ἄν ἤρχεσο εἰς τὴν Λούκκαν, θὰ σ' ἐδείκνυον καὶ ἐγὼ ἐκεῖ ὥραία πράγματα. Ὅθ' ἔβλεπες.

— Ὅθ' ὑπάγωμεν εἰς τὴν Λούκκαν, ἀφ' οὗ ἰδῶμεν τὴν Στεφανήν, τὴν Λίζαν καὶ τὸν Βενιαμίν.

— Θέλεις νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν Λούκκαν;

— Ἀφ' οὗ σὺ μὲ συνώδευσας εἰς τῆς μάρας Βαρβερίνας, θὰ σὲ συνοδεύσω καὶ ἐγὼ νὰ ἰδῶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν μικρὰν ἀδελφὴν σου. Χριστιανὰ, καὶ θὰ τὴν φέρω εἰς τὴν ἀγκάλῃν μου, ἂν δὲν εἶναι πολὺ μεγάλη. Ὅθ' εἶναι ἀδελφὴ μου καὶ ἐκείνη.

— Ὡ, Ρεμή!

Καὶ δὲν ἐδυνήθη ἄλλο νὰ εἰπῇ, τόσον ἦτον συγκινημένος.

Οὕτως ὁμιλοῦντες, καὶ διὰ μεγάλων βημάτων διαμετροῦντες τὸ ἔδαφος, ἐφθάσαμεν τέλος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, ἀφ' οὗ ἄρχεται ἡ κλιτὺς, πῆτις διὰ διαφόρων στροφῶν τῆς ὁδοῦ φέρει εἰς Χαθανόν, διερχομένη πρὸ τῆς οἰκίας τῆς μάρας Βαρβερίνας.

Ολίγα βήματα ἀκόμῃ καὶ φθάνομεν εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχον ζητήσει παρὰ τοῦ Βιτάλη τὴν ἄδειαν νὰ καθήσῃ εἰς τὸ τειχίον τὸ παρὰ τὸ χεῖλος, καὶ νὰ ἰδῶ πάλιν τὴν καλύβην τῆς μάρας Βαρβερίνας, τελευταίαν φράγν ὡς ἐνόμιζον.

— Λάβε τὸ λωρίον, εἶπον εἰς τὸν Ματτίαν.

Καὶ ἐπὶ ἤδη εἰς τὸ τειχίον. Οὐδὲν εἶχε μεταβληθῇ εἰς τὴν κοιλάδα μας. Ἡ ὕψις τῆς ἡτον ἐτελῶς ἡ αὐτὴ, καὶ μετὰ τὸ τῶν ἐκατέρωθεν δένδρων εἶδον τὴν στέγην τῆς οἰκίας τῆς μάρας Βαρβερίνας.

— Τί ἔχεις; τί εἰναιλοῖσιν; ἠρώτησεν ὁ Ματτίας.

— Ἐκεῖ, ἐκεῖ.

Τότε ἦλθε πλησίον μου, ἀλλὰ δὲν ἀνέβη εἰς τὸ τειχίον, οὐ τὸ χόρτον ἤρχισε νὰ βόσκη ἡ ἀγγελία μας.

— Ἀκολουθεῖ τὴν χεῖρά μου, τῷ εἶπον. Ἰδοὺ ἡ οἰκία τῆς μάρας Βαρβερίνας. Ἰδοὺ ἡ ἀπιδέα μου· ἐκεῖ ἦτον ὁ κηπὸς μου.

Ὁ Ματτίας, μὴ βλέπων καὶ διὰ τῆς μνήμης ὡς ἐγὼ, πολλὰ δὲν διέκρινεν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔλυσεν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μικρὰ ἔλιξ κιτρίνου καπνοῦ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἐστίας, καὶ ἐπειδὴ ἄνεμος δὲν ἐφύσα, ἀνέβη καθέτος εἰς τὸν ἀέρα παρὰ τὴν πλευρὰν τοῦ λόφου.

— Ἡ μάνα Βαρβερίνα εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν τῆς εἶπον.

Ἐλαφρὰ πνοὴ ἐφύσησεν εἰς τὰ δένδρα, καὶ κλινούσα τὴν στήλην τοῦ καπνοῦ, μᾶς τὴν ἐξῆλθε εἰς τὸ πρόσωπον. Ἐμύριζε δ' ὁ καπνὸς φύλλα δρυὸς.

Τότε διὰ μιᾶς ἠσθάνθη δάκρυα πληροῦντος τοῦ ὀφθαλμοῦ μου, καὶ πηδῆσας ἀπὸ τοῦ τειχίου, ἐνηγκαλίσθην τὸν Ματτίαν. Ὁ δὲ Κάπης ἐξῆλθεν πρὸς ἐμέ, καὶ λαβὼν καὶ αὐτὸν, τὸν ἐνῆγα καλίσθην.

— Ἄς καταβῶμεν ταχέως, εἶπον.

— Ἄν ἡ μάνα Βαρβερίνα εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν, πῶς θὰ κάμωμεν διὰ νὰ τὴν ἐκπλήξωμεν; ἠρώτησεν ὁ Ματτίας.

— Ὅθ' ἐρωτήσῃς μόνος, θὰ τῇ εἰπῇς ὅτι τὸ βασιλόπουλον τῇ στέλλει μίαν ἀγγελίαν, καὶ ὅτι σ' ἐρωτᾷ ποῖον βασιλόπουλον, τότε θὰ φανῇ.

— Λυποῦμαι ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐμβῶμεν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις· αὐτὸ θὰ ἦτον ὥραϊον!

— Ματτία, ἄφες τὰς ἀνοησίας.

— Μὴ φοβεῖσαι· δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ πάθωμαι πάλιν τὰ ἴδια. Ἄν ὅμως ἡ ἀγκία αὐτὴ ἡγάσῃ τὴν μουσικὴν, λαμπρὸν θὰ ἦτον νὰ ἐμβῶμεν παρὰ ἀνίζοντες.

Ὡς δ' ἐφθίσκαμεν εἰς ἓνα τῶν ἀγκίωνων τῆς ὁδοῦ, ὑπερκαίμενον τῆς οἰκίας τῆς μάρας Βαρβερίνας, εἶδομεν λευκὸν κεραλόδεσμον προβαίνοντα εἰς τὴν αὐλὴν. Ἦτον ἡ μάνα Βαρβερίνα· ἠνοιξε δὲ τὴν θύραν τῆς φραγῆς, ἐξῆλθεν εἰς τὸν δρόμον, καὶ διεσύνθη πρὸς τὸ χωρίον.

Εἶχομεν σταθῇ ἐκεῖ, καὶ τὴν ἔδειξα εἰς τὸν Ματτίαν.

— Ἀναχωρεῖ, εἶπε. Καὶ λοιπὸν, τὸ σχέδιον τῆς αἰφνιδίας χαρᾶς;

— Πρέπει ἄλλο νὰ ἐπινοήσωμεν.

— Ποῖον;

— Δὲν ἤξεύρω.

— Δὲν τὴν φωνάζεις;

Εἶχον πολλὴν ὄρεξιν νὰ τὸ κάμω, ἀλλ' ἀντέσχον. Πρὸ τῶσων μνησῶν ἔχειρον ἀναλογιζόμενος νὰ προξενήσω αἰφνιδίαν εὐχαρίστησιν εἰς τὴν μάραν Βαρβερίναν, ὥστε δὲν ἠέλησεν νὰ παραιτηθῇ τῆς χαρᾶς ταύτης διὰ μιᾶς.

Γνωρίζων τὰς ἐξῆς τῆς μάρας Βαρβερίνας, ἤξευρον ὅτι τὴν θύραν θὰ ἔκλειε μὲ τὸν μάνδαλον μόνον, καὶ ὅτι θὰ μᾶς ἦτον εὐκολον νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν οἰκίαν. Πρὸ πικρῶς ὅμως ἔπρεπε νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὴν ἀγγελίαν μας εἰς τὸν σταῦλον. Ἐπὶ ἡ λοιπὸν νὰ ἰδῶ εἰς ποῖαν κατὰστασιν ἦτον ὁ σταῦλος, καὶ τὸν εὖρον ὡς τὸν εἶχον ἀφήσει, μόνον δέματα φρυγάνων τὸν ἐπλήρουν. Ἐκραῖα λοιπὸν τὸν Ματτίαν, ἐδέσκαμεν τὴν ἀγγελίαν εἰς τὴν φάτην, καὶ μετὰ σπουδῆς ἐσωρεῦσαμεν τὰ δέματα εἰς μίαν γωνίαν· τοῦτο δὲ πολὺ δὲν ἤργησε, διότι πλουσίαν προμήθειαν ζύλων δὲν εἶχεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

— Τώρα, εἶπον εἰς τὸν Ματτίαν, θὰ ἐμβῶμεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐγὼ θὰ καθήσῃ παρὰ τὴν ἐστίαν διὰ νὰ μ' εὖρη ἐκεῖ ἡ μάνα Βαρβερίνα. Ἀλλὰ δὲ τριζὴν ἡ θύρα τῆς φραγῆς εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῆς, κρύπτεται σὺ μὲ τὸν Κάπην ὀπίσω τῆς κλίνης, καὶ ὅθ' ἰδῇ ἐμέ μόνον. Δὲν θὰ εἶναι μεγάλη ἡ ἐκπληξίς τῆς;

Καὶ οὕτως ἐπράξαμεν. Εἰσῆλθομεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐγὼ ἐπῆγα καὶ ἐκάθησα εἰς τὴν ἐστίαν, εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ὅπου εἶχον καθήσῃ τόσας χειμερινὰς ἐσπέρας. Ἐπειδὴ δὲ τὴν μακρὰν κόμην μου δὲν ἠμποροῦν νὰ τὴν κόψω, τὴν ἐκρύψα εἰς τὸ περιλαίμιον τοῦ ἐνδύματός μου, καὶ ἐμαζεύθη ὅσον ἠμποροῦν ὅπως φανῶ μικρὸς, καὶ ὁμοίᾳ ὅσον ἐνεδέχετο τὸν Ρεμήν, τὸν μικρὸν Ρεμήν τῆς μάρας Βαρβερίνας.

Ἐκ τῆς θέσεώς μου ἐβλεπον τὴν φραγὴν, καὶ δὲν ὑπῆρχε φόβος μὴ φθάσῃ ἐξίφνης ἡ μάνα Βαρβερίνα ὀπίσω μας.

Οὕτω καθήμενος, ἠμπόρεσα νὰ περισκοπήσω τὰ περὶ ἐμέ· μοὶ ἐφαίνετο δὲ ὡς ἂν γῆρας ἀκόμῃ εἶχον ἀφήσει τὴν οἰκίαν. Τίποτε δὲν εἶχε μεταβληθῇ, ὅλα ἦσαν εἰς τὴν θέσιν τῶν· οὔτε καὶ τὸ χαρτίον εἶχεν ἀλλάξει τὸ καλληθὲν εἰς τὸ παρῆυρον ἀντὶ τοῦ βελίου καὶ ἐγὼ εἶχον ὁρα-

σει. Μόνον εἶχε πολὺ κιτρινίσει καὶ καπνισθῇ.

Ἄν ἐτόλμων ν' ἀφήσω τὴν θέσιν μου, ἤθελε μοὶ προξενήσῃ πολλὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἰδῶ ἐκ τοῦ πλησίον ὅλα τ' ἀντικείμενα. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μάνα Βαρβερίνα ἠμπόρει νὰ φθάσῃ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν, ἀνάγκη ἦτον νὰ μένω εἰς τὴν θέσιν μου παραφυλάττων.

Αἶφνης εἶδον λευκὸν κεραλόδεσμον, καὶ ἀμέσως ἔτρεξεν ὁ μάνδαλος τῆς φραγῆς.

— Κρύψου ἀμέσως, εἶπον εἰς τὸν Ματτίαν.

Καὶ ἐγὼ ἐξάρωσα ὅσον ἠμπόρεσα.

Ἀμέσως δὲ, ἀνοίξασα τὴν θύραν, μὲ εἶδεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

— Τίς εἶν' ἐκεῖ; εἶπε.

Ἐγὼ δὲ τὴν ἐκύτταζον χωρὶς ν' ἀποκρίνωμαι, καὶ ἐκείνη ἐπίσης μ' ἐκύτταξε.

Ἀφ' ὧν αἱ χεῖρές τῆς ἤρχισαν νὰ τρέμωσι.

— Θεέ μου, ἐπιθύρισε, Θεέ μου! εἶναι δυνατόν; Ὁ Ρεμή!

Τότε ἠγέρθη, καὶ τρέξας πρὸς αὐτὴν, τὴν ἐπῆρα εἰς τὰς ἀγκάλας μου.

— Μητέρα!

— Τὸ παιδί μου! εἶναι τὸ παιδί μου!

Παρήλθον δὲ πολλὰ λεπτά ἕως οὗ συνέλθωμεν καὶ σπογγίσωμεν τὰ δάκρυά μας.

— Βεβαίως, εἶπεν, ἂν δὲν σ' ἐσυλλογίζομην πάντοτε, δὲν θὰ σ' ἐγνώριζον. Πῶς ἡλλαξες, ἐμεγάλωσες, ἐδυνάμωσες!

Ἦχος καταστυλλομένης ἀναπνοῆς μοὶ ἐνεθύμισεν ὅτι ὁ Ματτίας ἦτον κεκρυμμένος ὀπίσω τῆς κλίνης. Τὸν ἐκραῖα λοιπὸν, καὶ ἠγέρθη.

— Οὗτος εἶναι ὁ Ματτίας, ὁ ἀδελφός μου.

— Ἄ! λοιπὸν ἦρξες τοὺς γονεῖς σου, ἀνέκραξεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

— Ὁχι. Θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι εἶναι ὁ σύντροφός, ὁ φίλος μου, καὶ οὗτος εἶναι ὁ Κάπης, καὶ αὐτὸς σύντροφός, καὶ αὐτὸς φίλος μου. Χαιρετὰ τὴν μητέρα τοῦ κυρίου σου, Κάπη!

Καὶ ὁ Κάπης, ἐγερθεὶς εἰς τοὺς δύο ὀπισθίους τοῦ πόδας, καὶ θέτων ἓνα τῶν ἐμπροσθίων εἰς τὴν καρδίαν του, ἐκλινεν ἐλθριδῶς, καὶ τοῦτο ἐκίνησε τὸν γέλωτα τῆς μάρας Βαρβερίνας καὶ ἐστέγνωσε τὰ δάκρυά της.

Ὁ δὲ Ματτίας, μὴ ἔχων τοὺς αὐτοὺς λόγους ὡς ἐγὼ διὰ νὰ τὰ χάσῃ, μοὶ ἀνεπόλησε δι' ἐνὸς νεύματος τὴν ἀπροσδόκητον χαρὰν ἣν ἐπεφυλάττομεν εἰς τὴν μάραν Βαρβερίναν.

— Ἄν θέλῃς, εἶπον εἰς αὐτὴν, ἠμποροῦμεν νὰ ὑπάγωμεν ὀλίγον εἰς τὴν αὐλὴν. Θέλω τόσον νὰ ἰδῶ τὴν κυρτὴν ἀπιδέα. Εἰς τὸν Ματτίαν ἀνέφερα πολλάκις περὶ αὐτῆς.

— ἠμποροῦμεν νὰ ὑπάγωμεν νὰ ἰδῶμεν καὶ τὸν κηπὸν σου. Τὸν διετήρησα πάντοτε ὅπως τὸν εἶχες, διὰ νὰ τὸν εἶδῃς πάλιν ὅταν θὰ ἐπέστρεψες, διότι πάντοτε ἐγὼ ἤμην βεβαία, ἐναυτίον ὅλων, ὅτι θὰ ἐπιστρέφῃς.

— Εἶχον ρυτεῖσαι καὶ κολοκάτια. Ἦσαν καλὰ;

— Σοὶ μ' εἶγες ἐτοιμάσει αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν ! Τὸ ὑπέθεσα, διότι πάντοτε ἡγάπας νὰ μοὶ δίδῃς εὐχαριστήσεις ἀπροσδοκήτους.

Τότε ἦτον ἡ στιγμή.

— Καὶ ὁ σταῦλος τῆς ἀγγελάδος, εἶπον, ἡλλαξεν ἐκεῖνος ἀφ' οὗτου ἀνεχώρησεν ἡ δυστυχὴς μας Κοκκίνω ; Καὶ ἐκεῖνη, καθὼς ἐγὼ, ἐνθυμεῖσαι, δὲν ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ.

— "Ὅχι, διόλου δὲν ἡλλαξεν ἐκεῖ φυλάττω τὰ δέματά τῶν φρυγάνων.

Τότε ἡμεῖς ἀκριβῶς ἐμπρὸς τοῦ σταύλου· ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐσπρωξε τὴν θύραν, καὶ εὐθὺς ἡ ἀγγελάς μας, ἥτις ἐπείνα, καὶ ἐνόμιζε βεβαίως ὅτι τῇ ἐφόρουσαν ἄχυρα, ἤρχισε νὰ μυκᾶται.

— Τί βλέπω ἐκεῖ ; Ἀγγελάδα, ἀγγελάδα εἰς τὸν σταῦλον ! ἀνέκραξεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

Τότε δὲν ἐδυνήθημεν πλέον ν' ἀντιέξωμεν, ὁ Μαρτίνας κ' ἐγὼ, καὶ ἐξεκαρδίσθημεν.

Ἡ μάνα Βαρβερίνα μᾶς ἐκύτταξε τότε μετ' ἐκπλήξεως· ἀλλὰ τὸσον ἀπίθανον πρᾶγμα ἦτον ἡ παρουσίᾳ ἀγγελάδος εἰς τὸν σταῦλον, ὥστε, ὅσον καὶ ἂν ἐγγελῶμεν, δὲν ἤμποροῦσε νὰ μᾶς ἐννοήσῃ.

— Ἰδοὺ, τῇ εἶπον, σ' ἐφόρουσαν ἀπροσδόκητον εὐχαρίστησιν· εἶναι καλλίτερα παρὰ τὰ κολλάσια, δὲν λέγεις ;

— Εὐχαρίστησιν, εὐχαρίστησιν ἀπροσδόκητον, ἐπανελάμβανεν ἡ πρεσβυτίς.

— Δὲν ἠθέλησα νὰ ἔλθω μὲ τὰς χεῖρας κενὰς πρὸς τὴν μάνα Βαρβερίνα, ἥτις εἶχε τόσην κατωσύνην πρὸς τὸν μικρόν της Ῥεμὴν, τὸ ἐγκυαταλειμμένον παιδίον, καὶ σκερθεῖς τί ἐδύνατο νὰ σ' εἶναι χρησιμώτερον, ἐνόμισα ὅτι τὸ καλλίτερον θὰ ἦτον νὰ σ' ἐφόρουσαν ἀγγελάδα διὰ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν Κοκκίνω. Εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Ὑσσέλης ἡγοράσαμεν αὐτὴν, δόσαντες ὅσα χρήματα εἴχομεν κερδήσει, ὁ Μαρτίνας κ' ἐγὼ.

— "Ὡ τὸ καλὸν παιδίον, τὸ ἀγαπητὸν ἀγόρι μου ! ἀνέκραξεν ἡ μάνα Βαρβερίνα, ἐναγκαλιζομένη με.

Καὶ ἔπειτα εἰσῆλθον εἰς τὸν σταῦλον διὰ νὰ ἰδῇ καλλίτερον ἡ μάνα Βαρβερίνα τὴν ἀγγελάδα μας, τὴν πλέον τὴν ἀγγελάδα της. Εἰς πᾶν δ' ὅτι ἀνεκάλυπτεν εἰς αὐτὴν ἀνέκραξεν ἡ μάνα Βαρβερίνα μετ' ἐπιφωνημάτων χαρᾶς καὶ θαυμασμοῦ.

— "Ὡ ! τὴν ὠραίαν ἀγγελάδα !

Ἐπειτα δ' ἐστῆθη, καὶ μ' ἐκύτταξε.

— Λοιπὸν, εἶπον, ἔγινες πολὺ πλούσιος ;

— Ἐννοεῖται, ἀπεκρίθη ὁ Μαρτίνας γελῶν.

Ἐχομεν ἀκόμη πενήκοντα ὀκτὼ ὀβολούς.

Τότε ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐπανέλαβε τὴν ἐπώδόν της, ἀλλὰ μετὰ τινος μεταβολῆς.

— "Ὡ τὰ καλὰ παιδιὰ !

Τοῦτο δὲ γλυκεῖαν μοὶ ἐπροξένησε χαρὰν, ὅτι ἔλεγε καὶ περὶ τοῦ Μαρτίνας, καὶ μᾶς συνήνου ἐν τῇ καρδίᾳ της.

Ἐν τούτοις ἡ ἀγγελάς ἐξηκολούθει νὰ μυκᾶται.

— Ζητεῖ νὰ τὴν ἀρμύξουν, εἶπεν ὁ Μαρτίνας.

Χωρὶς δ' ἄλλο ν' ἀκούσω, ἔτρεξα εἰς τὴν οἰκίαν κ' ἐπῆρα τὸ ἀγγεῖον τοῦ λευκοσιδήρου, ὅπου ἤμεγον ἄλλοτε τὴν Κοκκίνω. Τὸ εἶχον ἰδεῖ κατεμάμενον εἰς τὴν ἰδίαν του θέσιν, καλῶς κακαθρισμένον, ἂν καὶ πρὸ τόσου καιροῦ ἀγγελάς δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸν σταῦλον τῆς μάνας Βαρβερίνας. Φέρων το δὲ, τὸ ἐγέμισα νερόν, διὰ νὰ πλύνωμεν τὴν μαστὸν τῆς ἀγγελάδος, ὅστις ἦτον κατεσκευασμένος.

Ποῖα εὐχαρίστησις διὰ τὴν μάνα Βαρβερίνα ὅταν εἶδεν ὠραῖον καὶ ἀρρίζον γάλα νὰ γεμίξῃ τὸ ἀγγεῖον ὡς τὰ τρία τέταρτα !

— Νομίζω ὅτι θὰ δίδῃ περισσώτερον γάλα παρὰ ἡ Κοκκίνω, εἶπε.

— Καὶ τί γάλα ! εἶπεν ὁ Μαρτίνας. Μυρίζει ἀνθόνερο.

Ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐκύτταξε τὸν Μαρτίαν μετ' ἀπορίας. Τί πρᾶγμα ἦτον τὸ ἀνθόνερο ;

— Εἶναι πολὺ καλὸν πρᾶγμα. Τὸ πίνουν εἰς τὸ νοσοκομεῖον οἱ ἀσθενεῖς, εἶπεν ὁ Μαρτίνας, ὅστις δὲν ἤθελε νὰ φυλάττῃ τὰς γνώσεις του διὰ μόνον τὸν ἐκυτὸν του.

Ἀφ' οὗ δ' ἀρμύξαμεν τὴν ἀγγελάδα, τὴν ἀφῆσαμεν ἐλευθέρην εἰς τὴν αὐλήν νὰ βοσκῇ καὶ ἐπιστρέψαμεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου, ὅταν εἶχον ὁ πάγει νὰ πάρω τὸ ἀγγεῖον, εἶχον ἐτοιμάσει καὶ τοποθετήσῃ καλῶς εἰς τὴν τράπεζαν τὸ ἀλεύριον καὶ τὸ βούτυρον.

Ὅταν ἡ μάνα Βαρβερίνα εἶδε τὸ νέον τοῦτο ἀπροσδόκητον, ἤρχισε πάλιν τὰς ἐπιφωνήσεις της. Ἀλλ' ἐνόμισα χρέος εὐλικρινείας νὰ τὴν διακόψω.

— Αὐτὰ, εἶπον, εἶναι καὶ δι' ἡμᾶς, ὅχι μόνον διὰ σέ. Παινοῦμεν, κ' ἔχομεν μεγάλην ὀρεξίν διὰ τηγανίτας. Ἐνθυμεῖσαι πῶς διεκόπημεν τὴν τρίτην τῆς ἀποκριῶ, ὅταν ἡμεῖς ἐδῶ διὰ τελευταίαν φοράν, καὶ ὅτι εἶγες δανεισθῇ βούτυρον διὰ νὰ κάμῃς δι' ἐμὲ τηγανίτας, ἀλλὰ τὸ βούτυρον ἐκεῖνο ἐχρησίμωσεν εἰς τὸ νὰ τηγανίσῃ κορυμνίδια ; Αὐτὴν τὴν φοράν κάνεις δὲν θὰ μᾶς διακόψῃ.

— Ἡξεύρεις λοιπὸν ὅτι ὁ Βαρβερίνος εἶναι εἰς τὰ Παρίσια ; ἠρώτησεν ἡ μάνα Βαρβερίνα.

— Ναί.

— Καὶ ἡξεύρεις τί ἐπῆγε νὰ κάμῃ εἰς τὰ Παρίσια ;

— "Ὅχι.

— Τοῦτο σ' ἐνδιαφέρει.

— Ἐμὲ ; εἶπον τρομάζων.

Ἀλλὰ πρὶν ἀποκριθῇ, ἡ μάνα Βαρβερίνα ἀπέβλεψεν εἰς τὸν Μαρτίαν, ὡς μὴ τολμῶσα νὰ δμῶλῃ ἐμπρὸς του.

— "Ὡ ! ἐμπρὸς τοῦ Μαρτίνας, τῇ εἶπον, ἡμπορεῖς νὰ δμῶλῃς. Σ' εἶπον ὅτι εἶναι ἀδελφὸς δι' ἐμὲ. "Ὅ, τι μ' ἐνδιαφέρει, τὸν ἐνδιαφέρει ἐπίσης.

— Ἀλλ' εἶναι μακρὰ ἡ ἐξήγησις, εἶπεν.

Βλέπων ὅτι πολλὴν εὐχαρίστησιν δὲν εἶχε νὰ δμῶλῃ, ἐμπρὸς τοῦ Μαρτίνας δὲν ἤθελε νὰ ἐπι-

μείνω, φοβηθεὶς μήπως ἀρνηθῇ, ὅπερ ἔκρινα ὅτι θὰ ἐλύπει τοῦτον. Ἀνέβαλα λοιπὸν διὰ κατόπιν νὰ μάθω τί ἐπῆγεν ὁ Βαρβερίνος νὰ κάμῃ εἰς τὰ Παρίσια.

— Θὰ ἐπιστρέψῃ ταχέως ὁ Βαρβερίνος ; ἠρώτησα.

— "Ὡ ! βεβαίως ὅχι.

— Τότε λοιπὸν δὲν εἶναι βία· ἂς ἰδῶμεν τοὺς τηγανίτας μας, καὶ ἔπειτα μοὶ λέγεις πῶς μ' ἐνδιαφέρει ἡ ὁδοποιία τοῦ Βαρβερίνου εἰς τὰ Παρίσια. Ἀφ' οὗ δὲν εἶναι φόβος νὰ ἔλθῃ νὰ τηγανίσῃ τὰ κορυμνίδια του εἰς τὸ βούτυρόν μας, ἔχομεν καιρόν. Ἐγὼ αὐγὰ ;

— "Ὅχι, δὲν ἔχω πλέον ὄρεξιν.

— Δὲν σ' ἐφόραμεν αὐγὰ διότι ἐροδοῦμεθα μὴ τὰ σπάσωμεν. Δὲν ἡμπορεῖς νὰ ὑπάγῃς νὰ δανεισθῇς ;

Ἀλλ' ἐφάνη στενοχωρημένη, καὶ ὑπέθεσα ὅτι ἴσως πολλάκις ἐδανείσθῃ, καὶ δὲν ἡμποροῦσε καὶ πάλιν νὰ δανεισθῇ.

— Καλλίτερον νὰ ὑπάγω νὰ ἀγοράσω ὁ ἴδιος, εἶπον, καὶ ἐν τούτοις ἐτοιμάζεις τὴν ζύμην μὲ τὸ γάλα. Θὰ εὐρὼ εἰς τοῦ Σοκέτου· δὲν νομίζεις ; Τρέχω. Εἶπε τὸν Μαρτίαν νὰ σοὶ κόψῃ ξύλα. Ἡξεύρεις πολὺ καλὰ ὁ Μαρτίνας νὰ κόπτῃ ξύλα.

Εἰς τοῦ Σοκέτου ἡγοράσα δώδεκα αὐγὰ καὶ ὀλίγον λίπος.

Ὅταν ἐπέστρεψα τὸ ἀλεύριον ἦτον ἀναλελυμένον εἰς τὸ γάλα, καὶ ἔλειπον πλέον μόνον τ' αὐγὰ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καιρὸν δὲν εἶχον ἡ ζύμη ν' ἀναβῇ· ἀλλ' ἡ πείνα δὲν μᾶς ἄφηνε νὰ προσμείνωμεν. Ἄν οἱ τηγανίταις ἦσαν ὀλίγοι, λειπαναίετο καὶ ἡμεῖς, ἀρκετὰ στερεοὶ ἦσαν οἱ στόμαχοί μας, καὶ δὲν παρεπονούντο.

— Ἀί, τώρα εἶπέ με, εἶπεν ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐν ᾧ ἐκτύπα τὴν ζύμην· ἀφοῦ εἶσαι τόσον καλὸν παιδί, πῶς ποτὲ δὲν μᾶς ἔδωκες εἰδήσιν τί γίνεσαι ; Ἡξεύρεις ὅτι πολλάκις ἐνόμισα ὅτι ἀπέθανες ; διότι, ἔλεγα, ἂν ὁ Ῥεμὴς ἀκόμη ἐξοῦσε, θὰ ἔγραφε βεβαίως εἰς τὴν μητέρα του τὴν Βαρβερίνα.

— Δὲν ἦτον μόνον ἡ μητέρα ἡ Βαρβερίνα· πλησίον της ἦτον καὶ ὁ πατέρας ὁ Βαρβερίνος. Ἐκεῖνος ἦτον κύριος τῆς οἰκίας, ὡς τὸ ἀπέδειξεν ὅταν μίαν ἡμέραν μ' ἐπώλησεν εἰς γέροντα μουσικὸν διὰ τεσσαράκοντα δραχμάς.

— Δὲν πρέπει νὰ δμῶλῃς περὶ τούτου, Ῥεμὴν δὶόν μου.

— Δὲν τὸ λέγω νὰ παραπονεθῶ, ἀλλὰ θέλω νὰ ἐξηγήσω διατί δὲν ἐτόλμησα νὰ σὲ γράφω. Ἐφοδοῦμην μὴ μ' εὕρῃ καὶ μὲ πωλήσῃ πάλιν, καὶ ἐγὼ δὲν ἤθελον νὰ πωληθῶ. Ἰδοὺ διατί ὅταν ἐστερήθην τὸν δυστυχῆ, τὸν γέροντα κύριόν μου, τὸν καλὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον, δὲν σ' ἔγραψα.

— Ἀ ! ἀπέθανεν ὁ γέρον μουσικὸς ;

— Ναί, καὶ πολὺ τὸν ἐκλαυσα, διότι ἂν ἡ-

ξεύρω τίποτε σήμερον, ἂν εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ κερδίζω τὸν ἄρτον μου, εἰς ἐκεῖνον τὸ χρεωστώ. Μετ' ἐκεῖνον ἦρχα καὶ ἄλλους καλοὺς ἀνθρώπους, καὶ αὐτοὶ μ' ἐπεριμάζωζαν, καὶ εἰργάσθην πλησίον των· ἀλλ' ἂν σοὶ ἔγραψον· «Εἶμαι κηπουρὸς εἰς τὴν Παγοθήκην», δὲν θὰ ἤρχοντο νὰ μ' ἐπάρουν ἀπ' ἐκεῖ, ἢ δὲν θὰ ἐζήτουν χρήματα ἀπὸ τοὺς ἀγαθοὺς ἐκεῖνους ἀνθρώπους ; Ἐγὼ ὅμως οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο ἤθελον.

— "Ὡ ! τὸ ἐννοῶ.

— Ὅταν ὅμως ἦμην δυστυχὴς, πάντοτε σ' ἐνθυμούμην, καὶ πολλάκις μοὶ συνέβη νὰ φωνάζω τὴν μάνα Βαρβερίνα εἰς βοήθειάν μου. Ἀμα ἔγινε αὐτεξούσιος, ἡμπορὸν νὰ κάμνω ὅ, τι θέλω, ἦλθα νὰ τὴν ἐναγκαλισθῶ, ὅχι ἀμέσως τῷ ὄντι, διότι ὅ, τι θέλωμεν δὲν ἡμποροῦμεν καὶ νὰ τὸ κάμνωμεν πάντοτε, καὶ ἔπειτα εἶχον καὶ μίαν ἰδέαν, καὶ δὲν μ' ἦτον εὐκολόν νὰ τὴν ἐκτελέσω εὐθὺς. Ἐπρεπε νὰ τὴν κερδήσω τὴν ἀγγελάδα μας πρὶν σοὶ τὴν προσφέρω, καὶ τὰ χρήματα δὲν μᾶς ἔδρεχον εἰς τὸ βαλάντιον κατὰ πεντάδραχμα. Ἐπρεπε εἰς τοὺς δρόμους νὰ παίζωμεν μουσικὴν, σκοποὺς εὐθύμους, θλιβεροὺς, ἔπρεπε νὰ περιπατῶμεν, νὰ ἰδρῶνουμεν, νὰ κοπιᾶζωμεν, νὰ ὑπομένωμεν στερήσεις. Ἀλλ' ὅσον περισσώτεροι κόποι, τόσον μεγαλητέρα εὐχαρίστησις. Δὲν εἶναι ἀληθὲς, Μαρτίνα ;

— Ἐμετροῦσαμεν τὰ χρήματα καθ' ἐσπέρην, ὅχι μόνον ὅσα εἴχομεν κερδήσει τὴν ἡμέραν, ἀλλ' ὅσα εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, διὰ νὰ ἰδῶμεν ἂν δὲν ἐδιπλασιάσθησαν.

— "Ὡ τὰ καλὰ παιδιὰ ! τὰ καλὰ μου ἀγόρια. Ἐν ᾧ δ' ὠμιλοῦμεν, καὶ ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐκτύπα τὴν ζύμην διὰ τοὺς τηγανίτας, καὶ ὁ Μαρτίνας ἐκοπτε τὰ φρύγανα, ἐγὼ διέθετον εἰς τὴν τράπεζαν τὰ πινάκια, τὰ πηροῦνικα, τὰ ποτήρια, κ' ἐπῆγα εἰς τὴν βρύσιν νὰ γεμίσω τὸ ἀγγεῖον νερόν.

Ὅταν δ' ἐπέστρεψα, ἡ πινάκα ἦτον ὡς τὰ χεῖλη πλήρης ὑποκιτρίνου πολτοῦ, καὶ ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐκράτει μικρὸν δέμα χόρτου καὶ ἔτριβε μετὰ πάσης δυνάμεως τὸ τηγάνιον. Εἰς τὴν ἐστίαν ἔθαλλε λαμπρὸν πῦρ, διατηρούμενον ὑπὸ τοῦ Μαρτίνας, ὅστις ἐπρόσθετεν εἰς αὐτὸ φρύγανον μετὰ φρύγανον. Εἰς μίαν δὲ τῶν γωνιῶν τῆς ἐστίας καθήμενος ὁ Κάπης, ἔβλεπε δι' ὀφθαλμῶν συγκινημένων τὰς παρασκευὰς ταύτας, καὶ ἐπειδὴ ἐκαίετο, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἡγειρεν ἀλληλοδιαδόχως τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον πόδα, μικρὰς ἐπέμπων φωνάς. Ἡ ἰσχυρὰ τῆς φλογὸς λάμψις ἐφθανε μέχρι τῶν σκοτεινοτάτων τοῦ δωματίου μυχῶν, καὶ ἔβλεπον νὰ χορεύουν οἱ ἀνθρωπίσκοι οἵτινες ἦσαν ἐξωγραφημένοι εἰς τὰ βαμβαικερὰ τῆς κλίνης παραπετάσματα, καὶ οἵτινες τοσάκις μ' ἐτρόμαζον ἐπὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας μου, ὅταν ἐξύπνουσαν τὴν νύκτα καὶ τοὺς ἔβλεπον εἰς ὠραῖον φῶς τῆς σελήνης.

Ἡ μάνα Βαρβερίνα ἔβαλε τὸ τηγάνιον εἰς τὴν φωτιά, ἔλαβεν ὀλίγον βούτυρον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ μαχαίριου καὶ τὸ ἔβριψεν εἰς τὸ τηγάνιον, ὅπου ἀμέσως ἀνέλυσε.

— Καλὰ μυρίζει, εἶπεν ὁ Ματτίας, ὅστις εἶχε τὴν μύτην του ἐπάνω τῆς φωτίας, μὴ φοβούμενος μήπως καῖ.

Τὸ βούτυρον ἤρχισε νὰ συρίζῃ.

— Τραγουδεῖ, ἐφώναζεν ὁ Ματτίας. "Ω! πρέπει νὰ τὸ συνοδεύσω.

Κατὰ τὴν Ματτίαν τὰ πάντα ἔπρεπε νὰ γίνονται ἐν μουσικῇ. Ἐλαβεν ἐπομένως τὸ βιολίον του, καὶ ἡσύχως καὶ υποκώπως ἤρχισε νὰ παίξῃ τινὰς τόνους συμφωνοῦντας πρὸς τὸν κρότον ὃν ἀπετέλει τὸ τηγάνιον. Ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐξεκαρδίσθη.

Ἄλλ' ἡ στιγμή ἦτον πολὺ ἐπίσημος, καὶ δὲν ἐπεδέχτο τοιαύτην ἄκαιρον εὐθυμίαν. Ἡ μάνα Βαρβερίνα ἐθύσισε τὴν ξυλοκουτάλαν εἰς τὴν πινάκαν, καὶ ἀντλήσασα μέρος τῆς ζύμης, τὴν χύνει εἰς τὸ τηγάνιον· πίπτει δὲ ἡ ζύμη, διακυρμένη εἰς μικρὰ λευκὰ νήματα, καὶ τὸ βούτυρον, ἀποσυρόμενον ἐμπρὸς τοῦ λευκοῦ τούτου κατακλυσμοῦ, τὸν περιβάλλει κύκλῳ διὰ ξανθῆς παρυφῆς.

Καὶ ἐγὼ τότε κλίνω ἐμπρὸς. Ἡ μάνα Βαρβερίνα κτυπᾷ τὴν λαβίδα τοῦ τηγανίου, καὶ ἔπειτα δι' ἐνὸς κινήματος τῆς χειρὸς τινάσσει ἐπάνω τὸν τηγανίτην. Τοῦτο ἐτρόμαξε τὸν Ματτίαν· ἀλλὰ τίποτε τρομερὸν εἰς αὐτὸ δὲν ὑπῆρχε· διότι ἀφ' οὗ ὀλίγον περιηγήθη πετακτὸς εἰς τὴν ἐστίαν, ὁ τηγανίτης ἔπεσε πάλιν εἰς τὸ τηγάνιον, ἀλλ' ἄνω κάτω, δεικνύων τὴν ἡδὴ χρωματισθεῖσαν ἐπιφάνειάν του.

Μόλις προφθάνω νὰ πάρω ἐν πινάκιον, καὶ ἀμέσως εἰς αὐτὸ εἶναι ὁ τηγανίτης.

Τὸν ἐπῆρα διὰ τὸν Ματτίαν, ὅστις καίει τοὺς δακτύλους, τὰ χεῖλη, τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν λάρυγγά του. Τί τὸν μέλει; Ποῦ ἐνθυμεῖται καύματα;

— Τί καλὸν εἶναι! λέγει, ἔχων πλῆρες τὸ στόμα.

Ἐπειτα ἡ ἐδική μου σειρά νὰ τείνω τὸ πινάκιόν μου καὶ νὰ καῶ. Ἄλλ' ὡς τὸν Ματτίαν, οὐτ' ἐγὼ φροντίζω διὰ καύματα.

Τρίτος τηγανίτης εἶναι ἑτοιμος καὶ ὁ Ματτίας ἐκτείνει τὴν χεῖρα· ἀλλ' ὁ Κάπης ἰσχυρῶς γαυγίζει· ζητεῖ καὶ αὐτὸς τὴν μερίδα του· καὶ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἶναι δίκαιον, ὁ Ματτίας τῷ δίδει τὸν τηγανίτην, ὃν καὶ τοῦτο σκανδαλίζει τὴν μάναν Βαρβερίναν, συμμεριζομένην τὴν τοὺς ἀγρότας χαρακτηρίζουσιν ἀδιαφορίαν πρὸς τὰ ζῶα, καὶ μὴ ἐννοοῦσαν πῶς νὰ διδῇ τις εἰς σκύλον τροφὴν προσδιωρισμένην «διὰ χριστιανόν». Ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν πρᾶνῶ, τῇ ἐξηγῶ ὅτι ὁ Κάπης εἶναι πεπαιδευμένος, καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς ἐκέρδησεν ἐν μέρος τῆς ἀγαλάδος· ἔπειτα δὲ εἶναι καὶ σύντροφός μας· πρέπει ἐπομένως νὰ συντροφῇ μὲ ἡμᾶς,

καὶ λέγω ἡμᾶς, διότι ἐκείνη ὥρῃσε νὰ μὴ φάγῃ πρὶν χορτάσωμεν.

Ἐχρειάσθη δὲ πολὺς καιρὸς πρὶν καταστεῖλαιμεν τὴν πείναν καὶ πρὸ πάντων τὴν λαίμαργίαν μας. Ἀλλὰ ἤλθε στιγμή καὶ ἡ ἐκ συμφώνου ἐκηρύξαμεν ὅτι δὲν τρώομεν πλέον ἕνα τηγανίτην, ἀν καὶ ἡ μάνα Βαρβερίνα δὲν φάγῃ ὀλίγου.

Τότε ἠθελήσαμεν οἱ ἴδιοι νὰ τοὺς τηγανίσωμεν, πρῶτον ἐγὼ, καὶ ἔπειτα ὁ Ματτίας. Νὰ βάλωμεν τὸ βούτυρον, νὰ χύσωμεν τὸν πολλόν, τὸν εὐκόλον, ἀλλ' ὅ,τι δὲν ἠξέεργον ἦτον πᾶς νὰ τινάσσωμεν τὸν τηγανίτην καὶ νὰ τὸν γυρίζωμεν ἕνα ἔβριψα εἰς τὴν στάκτην, καὶ ἄλλος καίων ἔπεσεν εἰς τοῦ Ματτία τὴν χεῖρα.

Ἀφ' οὗ δ' ἐξηγνήθη ἐντελῶς ἡ πινάκα, ὁ Ματτίας, κάλλιστα ἐννοήσας ὅτι ἡ μάνα Βαρβερίνα δὲν ἤθελε νὰ εἰπῇ ἐμπρὸς τοῦ «ὅ,τι μ' ἐνδιέφερον», ἐκήρυξεν ὅτι θέλει νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἀγαλάδα, πῶς φέρεται, καὶ χωρὶς ἀκούσῃ καμμίαν ἀπόκρισιν, μᾶς ἀφῆκε μόνους, τὴν μάναν Βαρβερίναν κ' ἐμέ.

Τὸ ὅτι εἶχον περιμένει ὡς τὴν στιγμήν ταύτην δὲν σημαίνει ὅτι δὲν εἶχον πολλὴν ἀνυπομονησίαν, καὶ μόλις τὸ μέγα ἐνδιαφέρον μου πρὸς τοὺς τηγανίτας κατῴρωσε νὰ μὴ κυριευθῇ ἐντελῶς ὑπὸ τῆς ἀνησυχίας μου.

Ἄν ὁ Βαρβερίνος ἦτον εἰς Παρίσιον, βέβαιον μοι ἐφαίνετο ὅτι ἐπῆγε ν' ἀνέυρῃ τὸν Βιτάλην, καὶ νὰ τῷ ζητήσῃ τὰ καθυστεροῦντα ἔτη τῆς ἐνοικίας αὐτοῦ. Τί λοιπὸν τοῦτο μ' ἐνδιέφερον; Ὁ Βιτάλης ἀπέθανε, δὲν ἐδύνατο νὰ πληρώσῃ, καὶ παρ' ἐμοῦ δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχουν καμμίαν ἀπαίτησιν. Ἀλλ' ἂν χορήγηται δὲν ἐδύνατο ν' ἀπατήσῃ παρ' ἐμοῦ ὁ Βαρβερίνος, ἐδύνατο ὅμως νὰ μ' ἀπαιτήσῃ ἐμὲ τὸν ἴδιον, καὶ ἀφ' οὗ ἀπαξ μὲ συνελάμβανεν, ἐδύνατο νὰ μὲ θέσῃ ὅπου θέποτε, εἰς ὅποιον θέποτε, ἀρκεῖ νὰ τῷ ἐδίδον χρήματα. Τοῦτο ἀληθὲς μ' ἐνδιέφερε, καὶ μάλιστα πολὺ μ' ἐνδιέφερε, διότι ἀπόρρισιν εἶχον ὅπως δὲποτε νὰ μὴ ἀνεχθῶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπαισίου Βαρβερίνου, καὶ ἂν ἦτον ἀνάγκη, ὅα ἐγκατέλειπον τὴν Γαλλίαν, ὅα ἐπήγαγον εἰς Ἰταλίαν μετὰ τοῦ Ματτία, εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου.

Οὕτω σκεπτόμενος, ἀπεφάσισα νὰ εἶμαι ἐπιφυλακτικὸς εἰς τὴν συνδιαλέξίν μου μετὰ τῆς μάνας Βαρβερίνας, ὅχι ὅτι ἐφρόνουν ὅτι εἶχον νὰ δυσπιστῶ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀγαθὴν γυναῖκα· ἡ ξέρον πόσον μὲ ἠγάπα, πόσον μ' ἦτον ἀφωσιωμένη· ἀλλ' ἐμπρὸς τοῦ ἀνδρός τῆς ἔτρεψε, τὸ εἶχον ἰδεῖ, καὶ ἂν πολλὰ ἐφλυᾶσεν, χωρὶς νὰ θέλῃ ἡμπορεῖσαι νὰ τὰ ἐπαναλάβῃ, καὶ νὰ δώσῃ οὕτως ἀφορμὴν εἰς τὸν Βαρβερίνον νὰ μ' ἀνέυρῃ καὶ νὰ μ' ἐπάρῃ ὀπίσω. Τοῦλάχιστον δὲν ἠθελον εἰς τοῦτο νὰ πταίω ἐγὼ, καὶ ἠθελον νὰ προφυλαχθῶ.

Ὁ ἂν λοιπὸν ὁ Ματτίας ἐξηγνῇ, ἠρώτησα τὴν μάναν Βαρβερίναν.

— Τώρα, ἀφ' οὗ ἐμείναμεν μόνοι, θέλεις νὰ μ' εἰπῇς πῶς ἡ ὁδοιπορία τοῦ Βαρβερίνου εἰς τὰ Παρίσια μ' ἐνδιαφέρει;

— Βεβαίως, παιδίον μου, καὶ μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως.

Μετ' εὐχαριστήσεως! Τοῦτο μ' ἐξέπληξε.

Πρὶν δ' ἐξακολουθήσῃ, ἡ μάνα Βαρβερίνα ἔστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς τὴν θύραν.

Καθησυχάσασα δ' ὅτι κανεὶς δὲν ἦτον ἐκεῖ, ἐπέστρεψε πρὸς ἐμέ, καὶ ταπεινῇ τῇ φωνῇ καὶ μειδιῶσα εἶπε·

— Φαίνεται ὅτι ἡ οἰκογένειά σου σὲ ζητεῖ.

— Ἡ οἰκογένειά μου;

— Ναι, ἡ οἰκογένειά σου, φίλτατέ μου Ρεμὴ.

— Ἐγὼ ἐγὼ οἰκογένειαν; ἔχω οἰκογένειαν, μάνα Βαρβερίνα, ἐγὼ τὸ ἐγκαταλειμμένον παιδίον;

— Φαίνεται ὅτι δὲν σ' ἐγκατέλειψαν οἰκειοθελῶς, ἀφ' οὗ σὲ ζητοῦν τώρα.

— Τίς μὲ ζητεῖ; μάνα Βαρβερίνα, οἰκτεῖ, δμίλησε ταχέως, σὲ παρακαλῶ.

Ἀμέσως ὅμως μοι ἐφάνη ὅτι παρεφρόνησα καὶ ἀνέκραξα·

— Ὁχι, εἶναι ἀδύνατον. Ὁ Βαρβερίνος μὲ ζητεῖ.

— Ναι, βεβαίως· ἀλλὰ διὰ τὴν οἰκογένειάν σου.

— Ὁχι, θέλει νὰ μ' ἐπάρῃ διὰ νὰ μὲ πωλήσῃ πάλιν· ἀλλὰ δὲν ὅα τὸ κατορθώσῃ.

— "Ω! φίλτατε Ρεμὴ, πῶς ἡμπορεῖς νὰ ὑποθέσῃς ὅτι ἐγὼ ὅα ἐδοῦμαι εἰς τοῦτο.

— Θέλει νὰ σ' ἀπατήσῃ, μάνα Βαρβερίνα.

— Ἐλα τώρα, παιδί μου· ἔλα εἰς τὰ σύγκαλὶ σου· ἄκουστον ὅ,τι ἔχω νὰ σ' εἰπῶ, καὶ ἄφες αὐτὰς τὰς τρομάρας.

— Ἐνθυμῶμαι τὸ παρελθόν.

— Μά'ε τί ἤκουσα ἐγὼ ἡ ἰδίᾳ· τοῦτο ἐλπίζω ὅα τὸ πιστεύσῃς. Τὴν δευτέραν ὁποῦ ἔρχεται ὅα εἶν' ἕνας μήνας. Ἐγὼ ἤμην εἰς τὴν σιάνην κ' ἐζύμονον, ὅταν εἶδα ἕνα ἄνθρωπον, ἕνα κύριον, νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦτον τότε ὁ Βαρβερίνος. — Σὺ ὀνομάζεσαι Βαρβερίνος; ἠρώτησεν ὁ κύριος, καὶ καθὼς ἐπρόφερε, μ' ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἦτον ἀπὸ τὸν τόπον μας. — Ἐγὼ, ἀπεκρίθη ὁ Ἰερώνυμος· ἐγὼ εἶμαι. — Σὺ εὖρες ἐν παιδίον εἰς τὰ Παρίσια, εἰς τὴν λεωφόρον Βρετέιλ, καὶ ἀνέλαβες τὴν ἀνατροφὴν του; — Ναι. — Ποῦ εἶναι τώρα τὸ παιδίον τοῦτο, σὲ παρακαλῶ; — Τί σὲ μέλει; σὲ παρακαλῶ, ἀπεκρίθη ὁ Ἰερώνυμος.

Καὶ ἂν ἦτον δυνατόν ν' ἀμφιβάλλω πρὸς τῆς εἰληκτικῆς τῆς μάνας Βαρβερίνας, ἡ εὐγένεια τῆς ἀποκρίσεως αὐτῆς τοῦ Βαρβερίνου ὅα μοι ἀπαδείκνυν ὅτι μοι διηγείτο ὅσα τῷ ὄντι ἤκουσε.

— Ἠξεύρεις, ἐξακολούθησεν, ὅτι ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ζυμῶν ἀκούσεται κάλλιστα ὅ,τι ἐδὼ λέγεται. Ἐπειτα, ὅταν ἐνόησα ὅτι ὁ λόγος ἦτον περὶ σοῦ, ἠθελον ν' ἀκούσω. Τότε διὰ νὰ ἀκούσω καλῆτερα

ἐπλησίασα· ἀλλ' ἐπάτησα ξηρὸν φρύγανον, καὶ τὸ φρύγανον ἔσπασε. — Δὲν εἴμεθα λοιπὸν μόνοι; εἶπεν ὁ κύριος. — Εἶναι ἡ γυναῖκά μου, ἀπεκρίθη ὁ Ἰερώνυμος. — Πολὺ ζήτησεν ἐδὼ, εἶπεν ὁ κύριος. Δὲν θέλεις νὰ ἐθῶμεν ὀλίγον ἐξω νὰ ὀμιλήσωμεν; Οὕτω καὶ οἱ δύο ἐβγήκαν, καὶ μόνον μετὰ τρεῖς ἡ τέσσαρες ὥρας ἐπέστρεψε μόνος ὁ Ἰερώνυμος. Ἐννοεῖς πόσῃν περιέργειαν εἶχον νὰ μάθω τί εἶπον ὁ Ἰερώνυμος καὶ ὁ κύριος οὗτος, ὅστις ἦτον ἴσως πατήρ σου· ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἠρώτησα, ὁ Ἰερώνυμος δὲν μ' ἀπεκρίνατο· μ' εἶπε δὲ μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐκεῖνος δὲν ἦτον πατήρ σου, ἀλλὰ μόνον ἐζητεῖ νὰ σὲ ἀνέυρῃ ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας σου.

— Καὶ ποῦ εἶναι ἡ οἰκογένειά μου; Ποῖα εἶναι; ἔχω πατέρα; ἔχω μητέρα;

— Τοῦτο καὶ ἐγὼ ἠρώτησα τὸν Ἰερώνυμον· ἀλλὰ μοι ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἠξέουρε. Ἐπειτα μοι εἶπεν ὅτι ὅα ὑπάγῃ εἰς τὰ Παρίσια νὰ εὕρῃ τὸν μουσικὸν ὅστις σ' ἐνοικίασε, καὶ τῷ εἶχε δώσει τὴν διεύθυνσίν του εἰς τὰ Παρίσια, ὁδὸν Λουρ-κίνης, εἰς ἄλλου μουσικοῦ, ὀνομαζομένου Γαρροβόλη. Ἐπρόσεξα καλὰ εἰς αὐτὰ τὰ ὀνόματα καὶ δὲν τὰ λησμονῶ. Πρέπει καὶ σὺ νὰ μὴ τὰ λησμονήσῃς.

— Τὰ γνωρίζω, ἔσο ἡσυχος. Καὶ ἀφ' οὗτο ἀνεχώρησεν ὁ Βαρβερίνος· τίποτε δὲν σ' ἐμήνυσε;

— Ὁχι, τίποτε. Σὲ ζητεῖ πάντοτε. Ὁ κύριος τῷ ἔδωκεν ἑκατὸν δραχμάς εἰς χρυσόν, καὶ ἑκατοστὴ τῷ ἔδωκε βεβαίως καὶ ἄλλα χρήματα. Αὐτὰ ἔλα, καὶ προσέτι καὶ τὰ ὠραῖά σου σπάρ-γανα ὅταν κατὰ πρῶτον εὐρέθης, ἀποδεικνύουν ὅτι εἶναι πλούσιοι οἱ γονεῖς σου. Ὅταν σὲ εἶδα ἐκεῖ εἰς τὴν ἐστίαν, ἐνόμισα ὅτι τοὺς εἶχες εὖρει, καὶ διὰ τοῦτο ὑπέθεσα ὅτι ὁ σύντροφός σου ἦτον ἀδελφός σου.

Τὴν στιγμήν ταύτην ὁ Ματτίας διηλθεν ἐμπρὸς τῆς θύρας, καὶ ἐγὼ τὸν ἔκραξα.

— Ματτία, τῷ εἶπον, οἱ γονεῖς μου μὲ ζητοῦν. Ἐγὼ οἰκογένειαν, ἀληθῆ οἰκογένειαν.

Παράδοξον πρᾶγμα ὅμως! ὁ Ματτίας δὲν ἐφάνη συμμεριζόμενος τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν μου.

Τότε τῷ διηγήθην ὅτι μοι εἶχεν εἰπεῖ ἡ μάνα Βαρβερίνα.

(Ἡ περὶ τοῦ συγγραφέως)

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Ἡ διαμεύνησις τῶν ὑψηλῶν σωματίων τῆς ἀτμοσφαιρᾶς.

Λαμβάνει ὑπόψιν διὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, ἡ ἐποχὴ, καὶ ἡ αἰ ἐφημερίδας εἶπον ἡμῖν. "Ὁ ἀνθρώπος δύναται εἶδος νὰ στρεφθῇ εἰς τὸν ἀέρα... XAVIER DE MAISTRE

Τὰ ὑψηλὰ τοῦ ἀέρος στρώματα, ἐν οἷς σχηματίζονται τὰ μετέωρα καὶ γεννᾶται ἡ βροχὴ, ἡ χάλαξα καὶ ὁ κεραυνὸς, εἰναισταν ἀείποτε τὴν

περιέρχεται τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐπὶ μακροὺς αἰ-
ῶνας διὰ μόνης τῆς εἰς τὰ ὄρη ἀναβάσεως ἡδυ-
νήθη ν' ἀνυψώθῃ μέχρις αὐτῶν, φρίκην δὲ ἐνέπνεον
ἄλλοτε αἱ ὑψηλαὶ κορυφαὶ καὶ τὰ παγετώδη ὄ-
ρη, καθότι ὅσοι τῶν περιηγητῶν ἐτόλμησαν ν' ἀ-
ναβῆναι ἐπ' αὐτῶν μεγίστην ἡσθάνθησαν κα-
χεσίαν ὡς ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς ἀραιώσεως τοῦ
ἀέρος. Ὅτε ὁ Πέδρο δὲ Ἀλβαράδο, ἐπιχειρήσας τῷ
1534 τὴν κατάκτησιν τῆς Περουβίας, ἠναγκάσθη
νὰ διαβῇ τὰς Ἀνδεις εἰς ὕψος 4,800 μέτρων,
μέρος τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ ἀπώλετο, οἱ δὲ περι-
σθέντες ἔπαθον ἐκ τῆς πίεσεως τοῦ ἀέρος καὶ
τῆς ἐλαττώσεως τῆς θερμοκρασίας εἰς τρόπον ὥστε
πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀπώλεσαν τοὺς δακτύλους των,
πάντες δὲ εἶχον ὄψιν νεκρώδη.

Μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος πάντες
ἐπίστευον ὅτι ἡ εἰς τὸ Λευκὸν ὄρος (Mont-Blanc)
ἀνάβασις ἦτο ἐπιχειρήσις ἀκατόρθωτος. Ὅτε τῷ
1741 ὁ Ἀγγλος εὐπατρίδης Οὐίνδαμ, ἀπεφάσισε
νὰ περιέλθῃ τοὺς ἀλπεῖους πάγους καὶ ν' ἀναβῇ
εἰς Μοντανβέρ, οἱ κάτοικοι τοῦ Chamounix ἔσαν
πεπεισμένοι ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχῃ. Αὐ-
τὸς δὲ καὶ οἱ σύντροφοί του ἔλαβον προφυλα-
κτικὰ μέτρα προκαλοῦντα μειδίαμα παρὰ τοῦ νῦν
περιοδευτοῦ, ὥστε ἐπρόκειτο περὶ περιηγήσεως εἰς
χώρας μεμακρυσμένας καὶ ἐπικινδύνους.

Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἐκδρομὴν τοῦ Οὐίν-
δαμ, ὁ τραγικὸς θάνατος τοῦ Plantade ἐδικαί-
ωσε τρόπον τινὰ τοὺς θεωροῦντας ὡς κινδυνώ-
δεις τὰς τοιαύτας ἀναβάσεις. Ὁ Πλαντάδ, ἀερο-
νόμος ἐκ Μομπελιέρου, γνωστὸς διὰ τὸν ὑπὲρ τῆς
ἐπιστήμης ζῆλον αὐτοῦ, εἶχεν ἐπιχειρήσει βαρο-
μετρικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων κο-
ρυφῶν τῶν Πυρηναίων. Τὴν 25 Αὐγούστου 1741
ἐλιποθύμησεν ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀκρας (Pic
du Midi) καὶ ἀπέθανε παρὰ τὸν γνώμονα αὐτοῦ,
εἰς ὕψος 2,400 μέτρων, ἦτο δὲ ἐβδομηκοντού-
της, ἀλλ' ἡ ἡλικία δὲν εἶχεν ἐλαττώσει τὸν πρὸς
τὰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις ἔρωτα αὐτοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες πρῶτοι ἀνεπέτα-
σαν εἰς τὰ ὑψηλὰ τοῦ ἀέρος στρώματα τὴν ση-
μαίαν τῆς ἐπιστήμης, συγκαταλέγεται ὁ Ἰάκω-
βος Balmat, ἀπλοῦς ὁδηγὸς τῶν Ἀλπεων, ὅστις,
ἀναβὰς εἰς 4,800 μέτρων ὕψος, διηκούε τὰς
ἐπιχειρήσεις τοῦ Saussure, καὶ ἐχάραξε τὴν ὁδὸν
τῶν εἰς τὰ ὄρη ἀναβάσεων. Καὶ εἶχε μὲν ὁ Bal-
mat ταπεινὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν, ἀλλ' ἦτο γεν-
ναῖος τὸ φρόνημα καὶ διακρίνετο διὰ τοῦ θάρ-
ρους αὐτοῦ καὶ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως καὶ διὰ
τῆς ἀκλονήτου καρτερίας, μετ' ἧς ἐπεδίωκε τὸν
σκοπὸν αὐτοῦ. Ἀφοῦ ὁ Saussure εἰς μάτην ἐπει-
ράθη ν' ἀναβῇ εἰς τὸ Λευκὸν ὄρος, ὁ Balmat ἀ-
πεφάσισε νὰ νικήσῃ τὸν γίγαντα τοῦτον τῶν
Ἀλπεων. Αἶφνης ἐγκαταλείπει τὴν οἰκογένειαν
αὐτοῦ καὶ γίνεται ἄφαντος, ἐπὶ ὁλοκλήρους ἡμέ-
ρας, περιέρχεται τοὺς πάγους, διαβαίνει τὰς χα-
ράδρας, ἐκτίθεται εἰς τὰς νιφοστοιβάδας, οὐδ' ἄ-

ναχαιτίζουσι τὴν δραστηριότητα αὐτοῦ τὰ ἐπι-
προσθούντα ἐμπόδια. Ἐν μιᾷ τῶν ἐκδρομῶν τοῦ-
των μένει ἐπὶ τέσσαρας συνεχεῖς νύκτας ἐν μέσῳ
τῆς χιόνος μὴ τολμῶν νὰ προχωρήσῃ μήπως πέσῃ
ἐντὸς βαράθρων, οὐδεμίαν δὲ ἔχων σχεδὸν τρο-
φὴν οὐδὲ ποτὴν καὶ πάσγων δεινῶς ἐκ τοῦ ψύ-
χους. Ἐπανερχεται εἰς τὸν οἶκόν του κεκαμμένος
μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ καταβεβλημένος. Κατακλίνε-
ται ἐπὶ ἀχύρου, ἀναλαμβάνει τὰς δυνάμεις του
καὶ ἐξορμᾷ εἰς νέας κατακτήσεις.

Ἡ δραστηριότης αὐτοῦ ἡμεῖς φθῇ τέλος.

Τὴν 9 Αὐγούστου 1786 ὁ Balmat ἤγγισε διὰ
τῆς ῥάβδου αὐτοῦ τὴν ἀκροτάτην κορυφὴν τοῦ
ὑψηλοτέρου ὄρους τῆς Εὐρώπης.

Πρὸ τοῦ Balmat ὁ Bourrit διηρύνετο τὰ ὑ-
ψηλὰ τῆς ἀτμοσφαίρας στρώματα. Ζωγράφος ὢν
τὸ ἐπάγγελμα, ἐγκατέλειπε τὴν τέχνην του καὶ
ἐπεδόθη εἰς ὁλοκλήρου εἰς τὴν διερύνησιν τῶν
Ἀλπεων. Ὁ Saussure ἀπένευεν αὐτῷ δίκαιον ἔ-
παινον εἰπὼν ὅτι «ὁ Bourrit μετὰ ζήλου μεζο-
νος ἔτι τοῦ ἐμοῦ ἡσυχολεῖτο εἰς τὴν κατάκτησιν
τοῦ Λευκοῦ ὄρους». Τῷ 1812 ὀγδοηκοντούτης
ὢν ὁ Bourrit ἐξετέλεσε τὴν τελευταίαν αὐτοῦ
ἐκδρομὴν εἰς Chamounix, ἐπέστρεψε δ' ἐξ αὐτῆς
παράλυτος. τοὺς δύο πόδας καὶ οὐδέποτε ἀνέλα-
βεν.

Ἡ τύχη τοῦ Balmat εἶναι ἔτι μάλλον ἀξιο-
θρήνητος ἀπέθανεν ἐν μέσῳ τῶν πάγων, τοὺς ὁ-
ποίους ἀδιακόπως διέτρεχε. Πολλάκις διήρχετο
μίαν καὶ δύο ἐβδομάδας μακρὰν τῆς οἰκίας
του. Ἡμέραν τινὰ τοῦ Σεπτεμβρίου 1834 ἀνε-
χώρησε καὶ δὲν ἐπανήλθε πλέον. Ὁ ἀτρόμητος
οὗτος ἀνὴρ, ὃν ὁ Ἀλέξανδρος Dumas ἀπεκάλεσε
Χριστόφορον Κολόμβον τοῦ Λευκοῦ ὄρους, εἶχε
πέσει εἰς ἀπρόσιτον βάραθρον.

Ἐκτοτε πλεῖστοι ἐρευνῶνται εἰσέδυσαν εἰς τὰς
ὑψηλὰς ζώνας τῆς ἀτμοσφαίρας ἀναβάντες εἰς
τὰς ὑψηλὰς κορυφάς, ἀλλὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν
ἐπιχειρήσεων αὐτῶν ἀπέτισαν διὰ κόπων οὐ μι-
κρῶν. Εἰς μέγιστον μέχρι τοῦδε ἐπὶ τῶν ὁρέων ὕ-
ψος ἔφθασαν οἱ τρεῖς Βαυαροὶ ἀδελφοὶ Schlagint-
weit εἰς τὸ Θιβέτ. Τῇ 19 Αὐγούστου 1856 οἱ
γενναῖοι οὗτοι περιοδεύται ἀνέβησαν ἐπὶ τοῦ Ι-
βιγαμίν εἰς ὕψος 6,810 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπι-
φανείας τῆς θαλάσσης, μετὰ παρέλευσιν δὲ ἐνός
ἔτους ὁ Ἀδόλφος Schlagintweit ἐδόλοφονήθη ὑπὸ
τῶν Μουσουλμάνων, πολυεργούντων τότε κατὰ τῶν
Κινέζων.

Πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐν ἔτει 1812, ὁ Moor-
croft διέβη τὰ Ἰμαλάια, ὅπως ἔλθῃ εἰς τὴν λί-
μνην Μανασαροβάρ καὶ ἔφθασεν εἰς μέγα ὕψος· ἡ
ταχεὺς αὐτοῦ ἀναπνοὴ καὶ οἱ παλμοὶ τῆς καρ-
δίας του τὸν ἠνάγκασαν νὰ διακόπτῃ τὴν πο-
ρείαν του ἀνὰ πᾶν λεπτόν τῆς ὥρας, εἰς μάτην
δὲ προσεπάθησε νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς ἀδυναμίας
ταύτας τοῦ σώματός του. Κυριευθεὶς ὑπὸ σκοτο-
δινίας, ἔπεσε χαμῆς, ἀλλ' εὐτυχῶς ἡδυνήθη νὰ

ἐγερθῇ καὶ νὰ καταβῇ εἰς χαμηλότερον μέρος.

Τῷ 1819 ὁ Moorcroft ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ
Trebeck καὶ ἄλλην ἐκδρομὴν, ἣτις ἔληξε μετὰ
ἑξ ἔτη διὰ τοῦ θανάτου τῶν δύο περιηγητῶν.

Τὰ ἀερόστατα παρέχουσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον
μέσον ἀσφαλτέστερον πρὸς ἀκριβῆ ἐξέτασιν τῶν
ὑψηλῶν στρωμάτων τῆς ἀτμοσφαίρας. Ἀλλ' ἐν
τῷ αερίῳ Ὡκεανῷ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, θέλομεν χαί-
ρεται νὰ νύματα τοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἑ-
ρωτος.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ Pilâtre de Rozier, ὅστις
πρῶτος ἀνυψώθη εἰς τὸν ἀέρα δι' ἀερόστατον τῇ
21 Νοεμβρίου 1783, εἶναι καὶ ὁ πρῶτος μάρ-
τυς τῆς ἀερόστατικῆς.

Ὀλίγα εἶχον παρελθῇ ἔτη ἀφ' οὗτοι οἱ ἀδελ-
φοὶ Μονγολφιέροι ἐφεύρον τὴν ἀερόστατικὴν μη-
χανήν, πολὺς δὲ εἶχε γίνεαι λόγος περὶ τῶν ἀλ-
ληλοδιαδόχως γενομένων εἰς διάφορα μέρη δοκι-
μῶν. Ὁ Pilâtre εἶχεν ἀποφασίσει νὰ περάσῃ τὴν
πορθμὸν τοῦ Καλαί· ἡ φιλοδοξία καὶ ὁ πρὸς τὰς
ἐπιστήμας ἔρος ὡς καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ ν' ἀπο-
κτήσῃ φήμην καὶ νὰ καταστήσῃ γνωστότερον τὸ
ὕψος αὐτοῦ ἱδρυθὲν Λύκειον, τοιαῦτα τὰ ἐλατήρια
τὰ ὠθήσαντα αὐτὸν εἰς τὴν κινδυνώδη ἐπιχείρη-
σιν. Ὑποδείξας εἰς τὸν ἐλεγκτὴν τῶν Οἰκονομικῶν
Calonne, ὅτι ἤθελεν ἐκτελέσει τὸ σχέδιόν του,
ἐὰν οὗτος κατέβαλλε τὴν πρὸς τοῦτο δαπάνην,
ἔλαβε παρ' αὐτοῦ 42,000 φράγκων.

Ὁ Romain, γνωστὸς τότε διὰ τὴν κατασκευὴν
τῶν ἀερόστατων, συνεφώνησε μετὰ τοῦ Pilâtre
καὶ ἀνέλαβε νὰ κατασκευάσῃ ἀντὶ ἑξ χιλιάδων
φράγκων ἀερόστατον 30 περίπου ποδῶν διαμέ-
τρου. Ὁ Pilâtre ὑπερθεύετο νὰ χορηγήσῃ τὸ ἀ-
ναγκαῖον οἶχημα, ἔλαβε δὲ παρὰ τοῦ διοικητοῦ
τῶν Tuileries τὴν αἴθουσαν τῶν φυλάκων καὶ ἐν
ἔτι δωματίον.

Ἡ ἐργασία, ἀρξαμένη περὶ τὰ τέλη τοῦ Αὐγού-
στου, ἐπερτώθη μετὰ ἑξ ἐβδομάδας. Ἑπτακόσιοι
πήχεις λευκοῦ μεταξίνου ὑφάσματος (taffetas)
ἐδαπανήθησαν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀερόστατου.

Ὁ Romain ἐπεφυλάττετο νὰ καταστήσῃ τὸ
ὑφασμα ἀδιάδροχον διὰ μυστικῆς μεθόδου, ἥτοι
δι' ἐπιχρίσματος ἐκ λινελαίου καταστάντος ἡ-
ραντικοῦ διὰ λιθαργύρου. Εἰς ἕκαστον ἀτρακτο-
εἶδὲς προσεκόλλησε λεπτὴν ζωϊκὴν μεμβράνην
(baudruche) δι' ἐχθροκόλλης ἀπλῆς μεμιγμένης
μετὰ μέλιτος καὶ λινελαίου. Οὕτω παρείχετο εὐ-
καμψία εἰς τὴν συγκόλλησιν καὶ ἐμποδίζοντο τὰ
ῥήγματα τοῦ περιβλήματος.

Ὁ Romain περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὸ μυστι-
κὸν τῆς μεθόδου του ταύτης, εἰργάζετο ὁ ἑαυτοῦ,
κοινοποιήσας αὐτὴν εἰς ἕνα μόνον συσπουδαῖον
του, ὅστις τὸν ἐβόηθει δωρεὰν εἰς τὴν κατασκευὴν
τοῦ ἀερόστατου. Δευτέρα καὶ τρίτη μεμβράνη ἐ-
κολλήθη, τὸ δὲ ἀερόστατον ἔχον 33 ¹/₂ ποδῶν
διάμετρον καὶ σημαιστόλιστον ὃν, εἶχε 320
λίτρας, συμπεριλαμβανομένου τοῦ κυλινδρικοῦ

παρορτήματος, δι' οὗ ἔμελλε νὰ πληρωθῇ ἄερος.
Ἦτο δὲ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀδιάδροχον, ὥστε
ἐπὶ δύο μῆνας ἔμεινε πλήρως ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέ-
ρος, χωρὶς νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἐλαχίστην ρυτίδα.
Μετὰ τοὺς δύο τούτους μῆνας τὸ ἀερόστατον
ἐπιμελῶς συσκευασθὲν, μετεκομίσθη εἰς Βουλὸννην,
ἣν ὁ Pilâtre ἐξέλεξεν ὡς σημεῖον ἀναχωρήσεως.
Εἰς τὸ ἀερόστατον τοῦτο προσετέθη ἕτερον 25
ποδῶν ὕψους, ἔχον θόλον ἐκ δέρματος αἰγάχρου,
ὅπερ δοκιμασθὲν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐπέτυχε
πληρῆστατα.

Ὁ Pilâtre ἔφθασεν εἰς Βουλὸννην τὴν 20 Σε-
πτεμβρίου 1784. Δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν
αὐτοῦ ἔμαθεν ὅτι ὁ Blanchard παρεσκευάζετο ἐν
Ἀγγλίᾳ ὅπως περάσῃ καὶ αὐτὸς τὸν πορθμὸν τοῦ
Καλαί, ἐθορυβήθη δὲ τὰ μέγιστα φοβούμενος μή-
πως ἡ ἐπιχείρησις αὐτοῦ καταστῇ ἀπλή ἐπανά-
ληψις ἐστερημένη τῆς δόξης τῆς προτεραιότη-
τος. Μεταβάς εἰς Δόδρην, εἶδε τὸν Blanchard
καὶ ἤλπισε πρὸς στιγμὴν ὅτι ἡ ἀεροπορία αὐτοῦ
δὲν ἤθελε πραγματοποιηθῇ, καθότι ἕνεκα τῆς
κακῆς καταστάσεως τῆς μηχανῆς αὐτοῦ τὸ ἀέ-
ριον ἐξελύετο πανταχόθεν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ
ἤρξατο ἀνησυχῶν καὶ πάλιν, ἐπιστρέψας δὲ εἰς
Βουλὸννην, ἀφῆκεν ἐκεῖ τὸν Romain καὶ τὸν ἀ-
δελφόν του καὶ ἐπανήλθεν εἰς Παρισίους πλήρως
ἐνδοιασμών.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Blanchard καὶ ὁ Ἀγγλος
ιατρὸς Jefferies ἀνυψώθησαν ἀπὸ τοῦ Πύργου
τῆς Δόδρης τὴν 7 Ἰανουαρίου 1785, καὶ κα-
τήλθον σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ
κινδύνου εἰς τὰς 3 ¹/₂ μετὰ μεσημβρίαν εἰς τὸ
δάσος τῆς Guines.

Ἐλθόντες εἰς Haudinghen, ἀνεχώρησαν εἰς
Παρισίους. Ὁ Pilâtre ἐδέχθη αὐτοὺς φιλικῶς, ἀλλ'
ἐνδομύχως ἐθρῆναι ἀναλογιζόμενος ὅτι δὲν ἡδύ-
νατο ν' ἀντιποιηθῇ τὴν δόξαν τοῦ νὰ περάσῃ
πρῶτος τὴν θάλασσαν, εἰρήνησε δὲ ν' ἀπαλλαγῇ
τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἀεροπορίας ταύτης, καὶ ὁ
ἐλεγκτὴς τῶν οἰκονομικῶν συγκατέστη εἰς τοῦτο,
ἀλλ' ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ ὅσα ἐκ τῶν δοθέντων
χηματῶν δὲν εἶχον δαπανηθῇ διὰ τὴν κατα-
σκευὴν τοῦ ἀερόστατου. Ὁ δυστυχὴς Pilâtre,
βέβαιος ὢν περὶ τῆς ἐπιτυχίας, εἶχεν ἤδη δα-
πανήσῃ τὰ χημάτα ταῦτα. Μετέβη λοιπὸν
εἰς Βουλὸννην ἔχων ἀπόφασιν ν' ἀποτολήμῃ ἐκ
παντὸς τρόπου τὴν κινδυνώδη αὐτοῦ ἀπόπειραν.

Ὁ Pilâtre παρεσκευάσε τὰ πρὸς ἀναχώρησιν,
δοκιμαὶ δὲ ἐγένοντο διὰ μικρῶν ἐλευθέρων ἀερο-
στάτων, τὰ ὅποια οἱ δυτικοὶ καὶ οἱ βορειοδυτι-
κοὶ ἄνεμοι ὤθησαν ἐκάστοτε πρὸς τὴν γῆν. Αἱ
αὐταὶ δοκιμαὶ ἐπανελήθησαν πολλάκις, ὥστε
παρήλθε χρόνος πολὺς, καθ' ὃν τὸ ἀερόστατον
ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἀέρα καὶ εἰς τὰς ἐπιδρομὰς
τῶν μῶν ἐντὸς περιβάλλου κειμένου πλησίον τῶν
ὀχυρωμάτων τῆς πόλεως, σπουδαίως ἐφθάρη.

Τέλος, τοῦ καιροῦ ὄντος εὐδαίην καὶ πνέοντος

νοτιοανατολικού ούριου ανέμου, ή αναχώρησις ἀπερσίσθη τὴν 15 Ἰουνίου, ἐπειδὴ δὲ καύσων ἦτο υπερβολικὸς, αἱ προπαρκαυαὶ ἐγένοντο ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, κατὰ δὲ τὴν ἐβδόμην καὶ ἡμίσειαν τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα. Ὁ **Pilâtre de Roziez** ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ἐξώστου μετὰ τοῦ **Romain**, ἀπώθων δὲ τὸν μαρκήσιον **de la Maisonfort**, ὅστις τὸν ἠκολούθει, «Δὲν εἴμεθα βέβαιοι, εἶπεν, οὔτε περὶ τῆς μηχανῆς οὔτε περὶ τοῦ καιροῦ». Πυροβολισμοὶ ἀνῆγγειλαν τὴν στιγμήν τῆς ἀναχωρήσεως. Ἡ ἀνάβασις ἐγένετο μεγαλοπρεπής. Τὸ ἀερόστατον ὑψώθη καθέτως εἰς τὸ μέγιστον αὐτοῦ ὕψος, ὑπολογισθὲν εἰς 600 ὀργυῖας, μετὰ ταῦτα δὲ διηυθύνθη πρὸς βορρᾶν μέχρι σημείου κειμένου υπεράνω τῆς ῥηγμῖνος τῆς **Crèche**, τότε δὲ βεῦμα τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων τοῦ ἀέρος, ὕπερ εἶχον προῖδει οἱ πρακτικοὶ τοῦ πορθμοῦ ναῦται, ἐπανεῖρεν αὐτὸ ἡρέμα πρὸς τὴν γῆν.

Ἐν τέταρτον εἶχε παρέλθει ἀφ' οὗτο τὰ συγκρατοῦντα τὴν ὄλην μηχανὴν σχοινία εἶχον λυθῆ, πάντων δὲ τὰ βλέμματα καὶ αἱ εὐχαὶ ἐστρέφοντο πρὸς τοὺς ἀερόπορους, ὅτε αἱ ἐντρομοὶ κραυγαὶ τοῦ περιεστῶτος πλήθους κατέδειξαν αἰφνης φοβερὴν δύστυχημα. Τὸ ἀερόστατον ἐκινώθη, ἡ δὲ ἐπισυμβᾶσα πτώσις αὐτοῦ γενικὴν ἐνεποίησε φρίκην καὶ κατάπληξιν.

Ἀδύνατον εἶναι νὰ περιγράψωμεν τὴν ταχύτητα, μεθ' ἧς κατεκρημνίσθησαν ἀπὸ τοῦ ἀέρος ὁ ἐξώστης καὶ οἱ ἐπ' αὐτοῦ δυστυχεῖς ἀεροναῦται. Ὁ ὀφθαλμὸς ἠδυνάτει νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἀδικλείπτως αὐξάνουσαν αὐτὴν ταχύτητα. Τρόμος κατέλαβεν τοὺς θεατὰς οὐδὲν δυναμένους νὰ σκερῶσι, καθότι τὸν νοῦν αὐτῶν συνετάρχτε το ἀποτρόπαιον τῆς σπαραξικαρδίου σκηνῆς.

Ἀφοῦ παρήλθεν ἡ πρώτη ἐντύπωσις, πλείστοι ἄνθρωποι ἐλπίζοντες νὰ βοηθήσωσι τοὺς δυστυχεῖς ἀεροναῦτας, ἔτρεξαν ἀνευστὶ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ **Vimereux**, μίαν λεύγαν ἀπέχουσαν ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεως. Ἀλλὰ φεῦ! τί εἶδον;... Ὁ **Pilâtre**, συντριβείς κατὰ τὴν πτώσιν, εἶχεν ἤδη ἐκπνεύσει! Ὁ **Romain**, μυρίους ἔχων μώλωπας, ἔζησεν ὀλίγος ἔτι στιγμᾶς!

Οὕτως ἀπέθανον ὁ **Pilâtre de Rozier** καὶ ὁ **Romain**. Ὁ **Pilâtre** ἦτο μόλις εικοσιεπταετής. Γεννηθεὶς ἐν Μετς τῇ 30 Μαρτίου 1756, ἦλθε νεώτατος ὢν εἰς Παρίσιους, ἐνθα ἔγινε γνωστὸς μετ' οὐ πολὺ διὰ τὸν ὑπερμετρον αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτα. Ἡ πρώτη αὐτοῦ δι' ἀερόστατου ἀνάβασις κατέστησεν αὐτὸν πασίγνωστον.

Ἀτυχέστατος μετὰ τὸν **Pilâtre** εἶναι μεταξὺ τῶν μαρτύρων τῆς ἀεροναυτικῆς ὁ Ἰταλὸς κόμης **Zambeccari**.

Ὁ **Zambeccari** ἠθέλησεν ὡς ὁ **Pilâtre** νὰ ἐνώσῃ τὴν μονογολφιέραν μετὰ τοῦ δι' ὑδρογόνου ἀερόστατου, δηλαδή, ὡς ἐββέθη ἔκτοτε, τὸ πῦρ μετὰ τῆς πυρίτιδος. Πειραθεὶς πλειστάκις ν' ἀνυψώθῃ ἀπὸ τῆς Βολονίας, ἀπέτυχε. Ὁ λαὸς τὸν

ἐχλεύασε καὶ τὸν ἀπεκάλεσε παράφρονα καὶ δαιμόν. Τὴν 7 Σεπτεμβρίου ὁ ἀτυχὴς **Zambeccari** ἠθέλησε καὶ πάλιν νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην, καίτοι δὲ περιπλοκαὶ τινες συνέβησαν κατὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ ἀερόστατου, ἔναγκάσθη ὁμῶς ν' ἀναχωρήσῃ, ἵνα μὴ λιθοβοληθῇ ὑπὸ πλήθους ἐκπαθῶς.

«Ἡ ἀμάθεια καὶ ὁ φανατισμὸς, λέγει οὐχὶ ἀνευ πικρίας ὁ Ἰταλὸς ἀεροναῦτης, μὲ ἠνάγκασαν νὰ ὑψώσω τὸ ἀερόστατον».

Μετὰ πολλὰς ἀρροπορίας καὶ ἐνδοιασμοὺς ὁ ἀεροναῦτης κατέλιπε τὴν γῆν περὶ τὸ μεσονύκτιον.

«Ἀποκεκμηκὸς, λέγει ὁ **Zambeccari**, καὶ οὐδὲν γευθεὶς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἔχων δὲ τὰ χεῖλη πικρὰ καὶ τὴν ψυχὴν πλήρη ἀθυμίας, ὑψώθη οὐδὲν ἐλπίζων, ἀλλὰ πεπεισμένος ὅτι ἡ σφαῖρα μου, ἥτις εἶχε φθαρῇ ἐκ τῶν διαφόρων μετακομίσεων, δὲν ἠδύνατο νὰ μὲ φέρῃ μακράν».

Τὸν **Zambeccari** συνώδευον δύο πιστοὶ αὐτοῦ φίλοι, ὁ **Andreoli** καὶ ὁ **Grasseti**. Καθήμενοι ἐν τῷ σκάφει ἐν μέσῳ τοῦ σκότους, ὑπέφερον πολὺ ἐκ τοῦ ψύχους. Κατὰ τὰς δύο τῆς πρωῒας, ἐνόμισαν ὅτι ἤκουον τὴν βοὴν τῆς θαλάσσης, ἀλλ' ἡ νύξ ἦτο τοσοῦτον ζοφερά, ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν καὶ νὰ παρατηρήσωσι τὸ βαρόμετρον. Μετὰ μίας ὥρας ἀνησυχίαν, εἶδον ὅτι ἐκρέμαντο ὀλίγα μόνον μέτρα ὑπεράνω τῶν κυμάτων τῆς Ἀδριατικῆς. Οἱ ἀερόποροι, ῥίψαντες τότε τὸ ἔρμα τοῦ σκάφους, ὑψώθησαν εἰς τὰ ὑψηλὰ στρώματα, ὅπου κατέλαβεν αὐτοὺς υπερβολικὸν ψύχος. «Ἡ σθανόμην λιποθυμίαν, λέγει ὁ **Zambeccari**, καί μοι ἐπῆλθε τρομερὸς ἐμετός. Ὁ **Grasseti** ἔπαθεν αἰμορροαίαν τῆς ρινὸς, ἀμφοτέροι δὲ εἶχον τὴν ἀνοπνοὴν βραχεῖαν καὶ πίσιιν εἰς τὸ στήθος».

Περὶ τὸν ὄρθρον τὸ ἀερόστατον ἐπανερχεται καὶ πάλιν εἰς χαμηλότερα μέρη. Ὁ **Zambeccari** βλέπει μακρόθεν ἀκτὴν εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἀλλὰ τὰ βεῦματα τοῦ ἀέρος τρέπονται αἰφνης καὶ τὸν ὠθοῦσι καὶ πάλιν πρὸς τὴν θάλασσαν, δηλαδή, πρὸς τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν τάρον! Ἀλλ' ἰδοὺ φρίκονται πλοῖα, πλὴν τὸ ἀερόστατον ὀλίγον εἶναι εἰς ἐτι γνωστὸν καὶ ἐμπνέει φῶρον· τὰ πλοῖα ἀπομακρύνονται ἐν σπουδῇ. Ἐν τούτοις εἰς τῶν πλοιοῶρων οἰκτεῖρει τοὺς νευαγούς, τὴν δὲ ὀγδόην πρωϊνὴν ὥραν οἱ ἀεροναῦται ἀναρρίχωνται ἐπὶ τοῦ πλοίου αὐτοῦ. Ὁ **Grasseti** μόλις ἀναπνέει, ὁ δὲ **Zambeccari** καὶ ὁ **Andreoli** εἶναι σχεδὸν λιποθυμοὶ. Ὁ **Zambeccari** εἶχεν ἐπὶ τῆς χειρὸς ταύτας πληγὰς, ὥστε ἐδέησε ν' ἀποκόπῃσι τρεῖς τοῦ δάκτυλα.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν ὁ τολμηρότατος οὗτος ἀνὴρ, περὶ οὗ διάσημὸς τις Ῥώσος περιηγητὴς εἶπεν ὅτι «τὰ βλέμματα αὐτοῦ εἰς σκέψεις», ἔγινε ὅμιμα τῆς ἰδίης γενναϊότητος. Τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1812 τὸ ἀερόστατον τοῦ παρισηίου ἀεροναῦτου, ἀναγκασθέντος, οὕτως εἶπεῖν, νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν ὑψώσιν αὐτοῦ, ἀναφλέ-

ται ἐν μέσῳ ἀέρι, οὐ μακρὰν τῆς Βολονίας, διὰ τῆς ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐν τῇ διασταλτικῇ συσκευῇ πυρός. Κατὰ γῆς εὐρέθη μηχανὴ ἀπετερωμένη καὶ σῶμα ἀνθρώπου κατακερματισμένον καὶ ἀπνηθροκωμένον ἐν μέρει. Τοιαῦτα τὰ λείψανα τοῦ **Zambeccari** καὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ!

Ὁ κόμης Φραγκίσκος **Zambeccari** ἐξιστόρησεν ὁ ἴδιος τὰ δυστυχήματά του, αἱ δὲ συγγραφαὶ αὐτοῦ πᾶσαι ἀποπνεύουσιν εἰλικρινὴ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀφοσίωσιν καὶ δικαίῃ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἔρωτι. Ὁ βίος αὐτοῦ ὀλόκληρος φαίνεται καταδικασθεὶς εἰς τὴν ἀτυχίαν. Ὑπερστήσας πρῶτον εἰς τὸ ναυτικόν, ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1787, καὶ ἔμεινεν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τῆς Τουλῶνος μέχρι τοῦ 1790. «Ἐν τῷ ἀσύλῳ τούτῳ τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς ὀκνηρίας», λέγει, ἀπεφάσισα νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἀεροστατικὴν τέχνην.

Ἀληθὲς φίλος τῆς ἀεροναυτικῆς ὁ **Dupuis Delcourt** συνήγαγεν ἄλλοτε ὑπὸ τὸν τίτλον «Δόξα καὶ ἀτυχία» τὰ κυριώτατα τῶν ἐν τῇ ἀεροσφαίρᾳ συμβάντων δραμάτων. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ εὐρίσκωμεν ἐκτὸς τοῦ **Zambeccari**, τὴν ἱστορίαν καὶ ἄλλων μαρτύρων, ὧν τὸ τέλος ὑπῆρξεν ἐπίσης τραγικόν.

Τὴν 25 Νοεμβρίου 1802 ὁ **Olivari** ὑψώθη ἐν Ὀρλεάνς ἐν μονογολφιέρᾳ. Τὸ σκάφος αὐτοῦ ἀναφλέχθη εἰς μέγα ὕψος, ὁ δὲ ἀεροναῦτης στερηθεὶς τὸ μόνον αὐτοῦ στήριγμα ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἐφρονεῖτο.

Τὴν 7 Ἀπριλίου 1806 ὁ **Mosment** ἀναχωρήσας ἐκ **Lille** ἐν ἀερόστατῳ πληρωθέντι δι' ὑδρογόνου, ἔπεσεν ἐκ τοῦ ζυλίνου δίσκου τοῦ χρησιμεύοντος αὐτῷ ὡς σκάφος. Τὸ σῶμα αὐτοῦ εὐρέθη κεχωσμένον ἐν μέρει ἐν τῇ ἄμμῳ, ἐντὸς τοῦ περὶ τὴν πόλιν χάνδακος.

Τὴν 17 Ἰουλίου 1812 ὁ **Bittorff** εἶδε τὴν μονογολφιέραν αὐτοῦ ἀναφλεγόμενὴν ὑπεράνω τοῦ **Manheim** ἐν Γερμανίᾳ. Τὸ πτώμα αὐτοῦ ἔπεσεν ἐπὶ μίαν τῶν οἰκιῶν τῆς πόλεως.

Ἐνεκα τῆς ἀναφλέξεως τοῦ ἀερόστατου αὐτῆς ἀπέθανεν ὡσαύτως ἡ κυρία **Blanchard** τὴν 6 Ἰουλίου 1819. Ἡ ἱστορία τῆς γενναίας ταύτης γυναικὸς εἶναι συγκινητικὴ καὶ δραματικὴ, ὅσον καὶ ἡ τοῦ περιωνύμου αὐτῆς συζύγου. Ὁ **Blanchard** γεννηθεὶς ἐν **Andelys** τῷ 1753, ἀφιέρωθη ἀπὸ τῶν νεανικῶν του χρόνων εἰς τὰς τέχνας, ἐν ἡλικίᾳ δὲ δέκα καὶ ἑξ' ἐτῶν κατασκεύασεν ἁμαξάν, ἐφ' ἧς διέτρεξεν 28 χιλιομέτρων διάστημα. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν ἐμελέτησε νὰ κατασκευάσῃ πετόμενον πλοῖον, ὅτε δὲ οἱ Μονογολφιέροι ἐβρίσταν εἰς τὸν αἰθέρα τὸ πρῶτον ἀερόστατον, ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἀεροναυτικὴν, ἐπέρασεν δὲ τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης μετὰ τοῦ δόκτορος **Jefferies** (1785) καὶ ἐκτελέσας πλείστας ἀεροπορίας ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ, ἀπέθανε συνεπείᾳ τῆς ἐξηκοστῆς ἔκτης, γενομένης ἐν Λαχάη κατὰ μῆνα Φεβρουάριον τοῦ 1808.

Προσβληθεὶς ὑπὸ ἀποπληξίας ἐν αὐτῇ τῇ μονογολφιέρᾳ αὐτοῦ, ὁ **Blanchard** ἔζησε παράλυτος ἐπὶ δέκα καὶ τέσσαρας μῆνας, καθ' οὓς περιέθαλψεν αὐτὸν ἡ πιστὴ καὶ γενναία σύζυγός του. Τὰ τελευταῖα μέσα τοῦ ἀεροναῦτου ἐξηγλήθησαν κατὰ τὴν πολὺμηνον αὐτοῦ ἀγωνίαν, ὅτε δὲ ἀπέθανεν ἡ γῆρα του ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀεροστατικὴν τέχνην, ἵνα πορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ἡ τολμηρὰ αὐτῇ γυνὴ ἐξετέλεσεν ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης καὶ πάντοτε μόνῃ σειρᾶν ἀεροδρομιῶν, αἵτινες ἔσχον τότε μεγάλην φήμην. Καὶ ἐλησμονήθησαν μὲν τὴν σήμερον, ἀλλ' ὀφείλομεν οὐχ ἥττον νὰ ἀναφέρωμεν τὴν τελευταίαν, καθ' ἣν καὶ ἐφρονεῖτο ἡ κυρία **Blanchard**.

Τὴν 6 Ἰουλίου 1819 ἐτελεῖτο μεγάλη ἐορτὴ ἐν τῷ κήπῳ **Tivoli** (ἐν Παρισίοις), ἐνθα ὑπάρχει τὴν σήμερον ὁ δυτικὸς σιδηροδρομικὸς σταθμὸς, πλήθος δὲ εὐθυμον καὶ ζωερὴν περιεκύκλου τὸν περίβολον, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἡ **Sofia Blanchard** ἠτοιμάζετο νὰ ὑψωθῇ. Ἡ μουσικὴ ἀκούεται, ἡ νέκ γυνὴ ὀρμα εἰς τὸ σκάφος καὶ αἰωρεῖται ὑπεράνω πασῶν τῶν κεφαλῶν, λάμπουσα ἐν τῷ μέσῳ μυριάδων σπινθήρων πυροτεχνήματος ἀναφθέντος ὑπὸ τὸ σκάφος αὐτῆς. Βροχὴ χρυσολαμπῆς πίπτει ἐκ τοῦ ἀερόστατου, καθότι ἡ κυρία **Blanchard** ἔλαβε μεθ' ἑαυτῆς καὶ ἄλλα πυροτεχνήματα, τὰ ὁποῖα ἔθεσεν εἰς τὸ ἀλεξίπτωτον μετ' ἀνημμένης θυρυλλίδος, ὅπως ἀναφλέξῃ αὐτά. Οἱ πάντες προσηλοῦσι τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν ἀερόπορον σφαῖραν, αἰφνης δὲ παρατηροῦσι λάμπιν μεγάλην. Καί τοι τὸ ἀερόστατον εὐρίσκειται εἰς ὑψηλότερον σημείον, βλέπουσι τὴν ἀεροναῦτιν ἀκινουμένην. Ἡ λάμψις παύει πρὸς στιγμήν καὶ ἀναφάνεται πάλιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀερόστατου. Τὸ περιεστῶς πλήθος νομίζον ὅτι νέον παρατίθεται αὐτῷ πυροτεχνικὸν θέαμα χειροκροτεῖ καὶ ἀνακραεῖ. «Εὐγε, ζήτω ἡ κυρία **Blanchard**!»

Τὸ πληροῦν τὸ ἀερόστατον ἀέριον εἶχεν ἀναφλέχθῃ, ἡ δὲ λάμψις, ἣν ἡ σφαῖρα ἐπέχευεν ἐπὶ τῆς συνοικίας **Montmartre**, οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ὁ πένθιμος τοῦ θανάτου φανός. Ἐν τούτοις ἡ σφαῖρα δὲν ἐπιπτεν, ἀλλὰ κατήρχετο ἡρέμα, τέλος δὲ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς στέγης μίας τῶν οἰκιῶν τῆς ἐδοῦ **de Provence** καὶ ὠλισθήσεν ἐπ' αὐτῆς. . . .

Ἡ **Sofia Blanchard** ἐσώζετο.

— Βοήθεια! ἀνέκραξεν.

Ἐν τῷ ἁμα τὸ μικρὸν ψάθινον σκάφος ἐμπλέκεται εἰς τινὰ συνοχὴν τῆς στέγης καὶ ἀνατρέπεται, ἡ δ' ὀλίγη γυνὴ ἐκσφενδονίζεται εἰς τὴν ἀγυῖαν καὶ συντρίβεται ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου.

Ἡ ἀτυχὴς ἀερόπορος ἦγε τὸ 41 ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς.

ΕΛΙΣΑ Σ. ΣΟΡΤΕΟΡ.

Κατ' αὐτὰς ἐγένετο καὶ ἐδημοσιεύθη ἡ πρώτη ἱαπωνικὴ μετάφρασις τῆς ἁγίας Γραφῆς.

ΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.

Ἡ πόλις τῶν Παρισίων δὲν εἶνε μόνον ἐστία ἰδεῶν καὶ ἐργαστήριον προόδου καὶ καρδία τῆς Εὐρώπης καὶ «ἐν τῶν εὐγενεστάτων κοσμημάτων τοῦ κόσμου», ὡς ἔχει ἤδη εἶπει ὁ Μονταίγνις, ἀλλ' εἶνε πρὸς τούτοις μουσεῖον ἀπέραντον, συσσωρεύσεις βιβλιοθηκῶν, δοχεῖον παντὸς ἀριστουργήματος τῆς διανοίας ἢ τῆς χειρὸς τῆς ἀνθρωπίνης. Ἐλέχθη ποὺ ὅτι εἶχον τὸ πάλαι αἱ Ἀθηναίαι τόσα ἀγάλματα ὅσους καὶ κατοίκους, νῦν ὅμως οἱ Παρίσιοι ἔχουσι πλειότερους γλυπτὰς λίθους, πλειότερας βαρυτίμους εἰκόνας, βιβλία πολυτίμα, χειρόγραφα μοναδικὰ, ἀρχαιολογικοὺς καὶ καλλιτεχνικοὺς θησαυροὺς ἢ ὅσους ἔχουσι κατοίκους. Ὡς ἡ οὐρανία Ἱερουσαλὴμ, ἥτις ἐπεφάνη εἰς τὸν προφῆτην «ἔχουσα τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἱάσπιδι κρυσταλλίζοντι... καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἱάσπις καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν, ὁμοίᾳ ὕλῳ καθαρῇ καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι», οὕτω καὶ τῆς πόλεως τῶν Παρισίων ἡ ἐνδόμησις εἶνε τέχνη καὶ ἐπιστήμη καὶ φῶς. Ὅπισθεν τοῦ ζῶντος αὐτῆς πληθυσμοῦ σκηνοῦται λαὸς ἄλλος, ἰδανικὸς, ἀποτελούμενος ἐξ ἀθανάτων τύπων καὶ ἐξ ὑπάτων διανοιών. Ἡ Αἴγυπτος, ἡ Ἑλλάς, πᾶσα ἡ Ἀνατολή, ἡ Ῥώμη, οἱ μέσοι αἰῶνες, ἡ νεωτέρα Εὐρώπη συνήθρουν ἐντὸς τῶν τειχῶν τῶν Παρισίων, ὡς ἐν Πανθέῳ ἀπαρβιάστω, τὰ σπανιώτατα τῶν θαυμασίων τῶν. Ἄν δὲ ὁ Θεὸς ἐκδηλοῦται διὰ τῶν ἀποκαλύψεων τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι οἱ Παρίσιοι εἶνε ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ.

Ἄς ἀπαριθμήσωμεν ταχέως τὰ σεμνὰ μνημεῖα, τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, οἵτινες στέφουσι τὴν πόλιν, ἃς ἀναφέρωμεν τοὺς θησαυροὺς, οὓς αὕτη περικλείει, χωρὶς ὅμως νὰ λογαριάσωμεν αὐτοὺς, διότι πρὸς τοῦτο δὲν θὰ ἐξήρουν τόμοι ὁλόκληροι. Ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν κατατεθειμένων πραγμάτων λέγομεν μόνον, ὅτι δὲν θὰ ἐξήρκει πρὸς ἀγοράν τῶν ὅλων ὁ χρυσὸς τοῦ κόσμου.

Εἶνε πρῶτον τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου, ἔνδοξον τῆς τέχνης ἱερὸν, λαβύρινθος ἀριστουργημάτων, ἅτινα ἐκεῖ συσώρευσαν οἱ αἰῶνες. Πάσας τὰς σχολὰς ἐκπροσωποῦσιν ἐν τῷ Λούβρῳ ἐπιφανέστατοι ἀντιπρόσωποι. Τὸ λεγόμενον Sallon Carré τοῦ Λούβρου ὑπερέχει κατὰ πολὺ καὶ τῆς Φλωρεντίας τὴν Tribuna, ἔνθα ἀνάκειται ἡ Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων καὶ ἄλλα παρόμοια ἀριστουργήματα. Περιέχονται δὲ ἐν τῇ Τετραγωνικῇ Αἰθούρῃ ἐκ τῆς Ἰταλικῆς μόνον σχολῆς, ἐξ εἰκόνας τοῦ Αἰονάρδου de Vinci, δέκα τρεῖς τοῦ Ῥαφαήλου, δύο ἀπαράβλητοι τοῦ Κορρεγγίου, δέκα καὶ ὀκτὼ τοῦ Τιτιανού, ἐν αἷς ἡ διὰ τῶν ἀκανθῶν στεφάνωσις καὶ ὁ Χριστὸς ἐν τῷ τάφῳ, δύο τοῦ Γιοργιόνι, δεκατρεῖς τοῦ Βερονέζι, ἐξ ὧν διακρίνεται ὁ ἐν Κανὰ γάμος, ὅστις μὲ-

νος τοῦ ἡδύνατο νὰ κοσμήσῃ ἐν Μουσείῳ καὶ νὰ λαμπρύνῃ μίαν πόλιν. Ἐρχεται ἔπειτα ἡ Φλαμανδικὴ σχολή, ἐνθα λάμπουσιν αἱ εἰκόνας τοῦ Ροῦβενς ἡ φυγὴ τοῦ Ἀὼτ, ἡ Κερμέσση καὶ ἄλλαι πολλαί, ὁ Κάρολος Α' τοῦ Βαν Δυκ, οἱ δὲ φιλόσοφοι τοῦ Ῥεμπράντ καὶ ἄλλαι. Τὴν Ἰσπανικὴν σχολὴν ἐκπροσωποῦσι δέκα εἰκόνας θαυμάσιαι τοῦ Μουρίλλου καὶ τέσσαρες τοῦ Βελάσκεζ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων διακρίνεται ὡς ἀνεκτίμητος μαργαρίτης ἡ μικρὰ εἰκὼν τῆς Ἰνφάντης. Τὴν Γαλλικὴν τέλος σχολὴν λαμπρύνουσιν αἱ τεσσαράκοντα καλλιτέρας εἰκόνας τοῦ Πουσίνου, ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Λεσσύερ καὶ δεκαεὶς τοῦ Κλαυδίου τοῦ Λορράνου.

Τὰ ὀνόματα, τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἀναφέρει εἶνε μόνον τὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν τῆς τέχνης. Ἐκεῖθεν τοῦ ἰδανικοῦ ἀδύτου, ἐνθα ἐτάξαμεν αὐτοὺς, ἐκτείνεται μέγας καὶ ἄπειρος ναὸς πλήρης διακλαδώσεων καὶ δαιδάλων, κοσμούμενος ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τοῦ ὀρόφου διὰ θαυμασίων εἰκόνων. Ἐκεῖ ὑπάρχει πληθὺς μεγάλη δευτερευόντων τεχνιτῶν οἵοι ὁ Ἰωάννης δὲ Φιέζολε, ὁ Ἀνδρέας δὲλ Σάρτρο, ὁ Λουβίνης, ὁ Περουγίνος, ὁ Παρμεζάνος, ὁ Ἰούλιος Ῥωμάνος, ὁ Μαντέγνας, ὁ Τιντορέτος, ὁ Τενιέρης, ὁ Μετζού, ὁ Τερβούργος, ὁ Παῦλος Πόττερς, ὁ Βεργέμ καὶ ὁ Ροῦσσάδελ, ὁ Βαττώ καὶ ὁ Γρέουζ, ὁ Προυδὼν, ὁ Φραγονάρδος. Πᾶσαι αἱ μεγαλειότητες καὶ πᾶσαι αἱ χαριτες, πᾶσαι αἱ εὐγένειαι καὶ πᾶσαι αἱ λεπτότητες τῆς τέχνης εἶνε ἐκεῖ συνηγμέναι. Αἱ μετατροπαὶ τῆς τεχνοτροπίας καὶ τῆς καλαισθησίας, τῆς μορφῆς καὶ τοῦ χρωματισμοῦ διαδέχονται ἀλλήλας ἀπὸ σχολῆς εἰς σχολὴν καὶ ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα ὡς ἐν μεγαλοπρεπεῖ καὶ κομψότητι φαντασμαγορίᾳ. Βλέπει τις ἐκεῖ θαυμάσια καταθέγοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς, θαυμάσια ὧν ἀνεξάντλητος εἶνε ἡ ἀντίθεσις, καὶ ὑπὸ τῶν ὁποίων ὁλόκληρος τοῦ ἀνθρώπου ἡ ζωὴ δὲν ἐξαρκεῖ ἵνα κορεσθῇ ἡ διάνοια.

Πρὸς τὸ Μουσεῖον τοῦτο τὸ κεντρικὸν εἶνε συνηγμένα, ἐν αὐτῷ τῷ Λούβρῳ, ἄλλα Μουσεῖα ἀπαράβλητον ἔχοντα τὸν πλοῦτον. Τοιαῦτα εἶνε τὸ Μουσεῖον τῶν ἀρχαιοτήτων, ἐνθα βασιλεύει ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου* καὶ περὶ αὐτὴν θαυμάζε-

* Εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου (τὸ ἡμισυ ἄνω μέρος) ἀνεῦρεν ἐν τῇ νήσῳ τῇ 8 Ἀπριλίου 1820 Ἕλλην χωρικός (ὀνόματι Γιωργος) ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀγροῦ κειμένου 500 βήματα μακρὰν τοῦ θεάτρου, πλησίον τοῦ ἀρχαίου τείχους τῆς πόλεως. Τὴν ἀνακάλυψιν ἀνεκοινώσατο ὁ Γεωργιος παρυσὸς τῷ γείτονι Λουδοβίκῳ Brest, πράκτορι τῆς Γαλλίας, τῇ προτροπῇ δὲ τούτου ἐπόμενος ὁ εὐρὺς τῆς μετῆνεγκε τὸ ἄγαλμα πρὸς ἀσφάλειαν εἰς τὸν σταθμὸν, ἐξακολουθήσας δὲ τὴν ἀνασκαφὴν εὗρε μετὰ μίαν ἐβδομάδα καὶ τὸ ἕτερον ἡμισυ, πρὸς δὲ τούτῳ καὶ ἄλλα λεῖψανα ἀρχαίας τέχνης, μίαν δεξιὰν χεῖρα, μίαν ἀριστερὰν φέρουσαν μῆλον, ἐν τεμαχίῳ βραχίονος καὶ ἀνώτερον μέρος μιᾶς κεφαλῆς. Ὁ Γάλλος πράκτωρ

ταὶ δ' Ἀχιλλεύς, ἡ Ἀφροδίτη τοῦ Ἀρελάτου, ὁ Μοιρομάχος, ἡ Πολύμνια. Ἐρχεται ἔπειτα τὸ Αἰγυπτιακὸν Μουσεῖον, πλήρες ἐκ τῶν λειψάνων τῶν παλαιῶν ἀνακτόρων τῶν Θεῶν καὶ τῶν ὑπογείων τῆς Μέμφιδος, τὸ Ἀσσυριακὸν Μουσεῖον τοῦ ὁποῖου αἱ ἀπέραντοι κρύπται ἔχουσι τεθησαυρισμένους τοὺς κολοσσούς καὶ τὰ ἀνάγλυφα τῆς Νινευί. Ἐκεῖ εἶνε καὶ τὸ λεγόμενον Μουσεῖον Καμπάνα μὲ τοὺς Ἑτρουσκικοὺς τοῦ τάφους καὶ τὰ ἀγγεῖά του τὰ ἑλληνικὰ καὶ τὰ ἐξ ὀπτιῆς γῆς ἀγαλμάτια, τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀναγεννήσεως, ἐνθα θαυμάζονται ἡ Ἀρτεμις τοῦ Ἰωάννου Goujon, αἱ τρεῖς Χάριτες τοῦ Πιλάν, οἱ Αἰγυπτιακοὶ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, ἡ Νύμφη τοῦ Φορταινεβίλ τοῦ Οὐενβενούτου Κελλίνη. Τὸ Μουσεῖον τῆς νεωτέρας γλυπτικῆς ἔχει τὸν Μιλάνα τὸν Κροτωνιάτην τοῦ Πυγέτου, τὴν Ὑλῆν τοῦ Κανόβα, τὴν Ἀταλάντην τοῦ Πραδιέ. Τὸ Μουσεῖον τῶν Ἱστογραφημάτων ἔχει τεθησαυρισμένα εἰς τὰ χαρτοφυλάκιά του καὶ εἰς τὰ ὑλινὰ του ἐρμάρια τριάκοντα καὶ ἐξ ἑκατὸν Ἱστογραφημάτων πάντων τῶν ἀριστοτεχνῶν καὶ πασῶν τῶν σχολῶν. Ἐρχεται ἔπειτα τὸ Μουσεῖον τῶν Βασιλείων μὲ παντὸς εἴδους κειμήλια κατὰ τὰς χρονολογικὰς ἀπὸ τοῦ σιδηροῦ δίφρου τοῦ Λαγοδέστου μέχρι τοῦ ξίφους τοῦ Ναπολέοντος.

Εἶνε τὸ Λούβρον διὰ τοὺς Παρισίους, ὅτι ἦτο διὰ τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας ἡ Ἀκρόπολις, πυκνότητα δὴ ἀθροίσμα ἀριστουργημάτων καὶ συσώρευσεις θαυμασίων. Ἐκτὸς δὲ τοῦ Λούβρου ὑπάρχουσιν ἀνά τὴν πόλιν οὐκ ὀλίγα εἰδικὰ μουσεῖα ἀποτελοῦντα οἰοῦναι τὰς ἐπαρχίας τοῦ ἀπέραντου βασιλείου τῆς Τέχνης, οὗτινος τὸ Λούβρον εἶνε ἡ κορυφὴ καὶ ἡ πρωτεύουσα. Καὶ πρῶτον τοιοῦτον Μουσεῖον, ὡς τι ὑποκατάστημα τοῦ Λούβρου εἶνε τὸ Λουξεμβούργον, ὅπερ εἶνε ὠρισμένον διὰ τοὺς ζῶντας τεχνίτας, οἵτινες κάμνουσιν ἐν τῷ Λουξεμβούργῳ σταθμὸν, ἕως οὗ ἡ δόξα μεταφέρει αὐτοὺς εἰς τὸ Λούβρον μεταξὺ

τολμῶν νὰ ἐνεργήσῃ τι ἀφ' ἑαυτοῦ, ἔγραψε τῇ 12 Ἀπριλίου τῷ ἐν Σμύρῃ γενικῷ προξένῳ Α. Δαυὶδ προτείνων τὴν ἀγορὰν τοῦ ἀγάλματος δημοσίᾳ δαπάνῃ. Ὁμοίως προτάσεις ἐπέστειλε καὶ ὁ Dauriac, εἰς τὴν διοικητῶν τῶν πρὸ τῆς Μήλου ὁρμούντων γαλλικῶν πλοίων. Ὁ Γάλλος πρόξενος ὅμως μὴ θέλων ν' ἀναλάβῃ εὐθὺς ἀπετάθη πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴν μαρκήσιον de Rivière. Ἐν τῷ μεταξὺ καταπίθεται ὁ χωρικός ὑπὸ Ἑλλήνων ἱερέως, θέλοντος νὰ προσφέρῃ τῷ τότε μέγα ἱσχύοντι διερχομένῳ τῷ ναυστάθμῳ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἑκτακτὸν τι δῶρον, νὰ πωλήσῃ αὐτῷ τὸ ἄγαλμα ἀντὶ 718 ἠροσίων. Ἡ δεξιὰ σύρθη ἐκ τοῦ ὕψους τῆς πόλεως διὰ σχοινίων μέχρι τοῦ λιμένος, ἐν ᾧ ὥρμιε ἑλληνικὸν πλοῖον μέλλον νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν εἰς Κωνσταντινουπόλιν, εἰς τὴν βανδαλικὴν δὲ ταύτην μεταφορὰν ὀφείλεται ἡ βλάβη, ἣν ὑπέστησαν οἱ ὅμοι, τὰ νῦτα καὶ αἱ πτωχαὶ τοῦ ἀγάλματος. Τῇ 23 Μαΐου ἀφικνεῖται εἰς Μῆλον ἐπὶ τῆς «Estafette» ὁ γραμματεὺς τῆς πρεσβείας ὑποκόμης de Marcellus ἐν-

τῆς χορείας τῶν ἀθανάτων πνευμάτων τοῦ παρελθόντος. Ἐν τῷ Λουξεμβούργῳ εἶνε ἡ Ἀποθέωσις τοῦ Ὀμήρου τοῦ Ingres, εἰ δὲ ὁ Χριστὸς παραδίδων τὰς κλεῖς τῷ Πέτρῳ, ἡ Ἀγγελικὴ καὶ ἡ Εἰκὼν τοῦ Χερουδίνη, ἔργα τοῦ αὐτοῦ καλλιτέχνου. Ἐκεῖ εἶνε καὶ οἱ ἀριστοὶ πίνακες τοῦ Εὐγενίου Δελακροῦ, τοῦ Ὁρατίου Βερνέ, τοῦ Δεκάμ καὶ ἄλλων, ὡς καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῶν συγχρόνων γλυπτῶν, οἷον ἡ Εὐρυδίκη τοῦ Nanteuil καὶ ὁ Νεαπολίτανος χορευτὴς τοῦ Duret.

Πλησίον τοῦ Λουξεμβούργου, ὑπὸ τὴν προαιωνίαν σκιὰν τῶν Θερμῶν τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὑψοῦται τὸ μέγαρον Κλουνὺ, κτισθὲν ἐπὶ Καρόλου τοῦ Η' ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Βουρβῶνος. Τὸ κομψὸν τοῦτο μέγαρον, κατασταθὲν καὶ αὐτὸ μουσεῖον, περιεκλείει ὡς τις ἀρχαῖα κιβωτὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιπετειῶν τῆς νέας πόλεως τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ ἀξιοπερίεργα τοῦ παρελθόντος. Ἐκεῖ δύναται ὁ περιηγητὴς νὰ θαυμάσῃ ἐπιπλα μνημειώδη, γλυφὰς σπανίας, ἐλεφαντουργήματα φιλοκαλίστατα ἐξεργασμένα, χρυσοχοϊκὰ ἔργα μοναδικὰ, φαγεντιανὰ σκεύη δυσεύρετα, ὑαλινὰ τῆς Βενετίας, ἐλθετικὰ δίοπτρα ἐκκλησιῶν, μιλτογραφήματα τοῦ Λεμοβίκου. Ἐκεῖ δύναται νὰ ἴδῃ ὁ φιλόστωρ τὰ ἐννέα ὁλόχρυσα καὶ λιθοποιήματα ἐξήματα τῶν Βισιγόθων βασιλέων τοῦ Τολέτου, τὴν χρυσὴν ἀγίαν τράπεζαν, ἣν κατὰ τὸν 14 αἰῶνα ἐχάρισεν εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Βασιλείας ὁ αὐτοκράτωρ Ἐρρίκος ὁ Β', τοὺς δέκα τάπητας τοὺς εἰκονίζοντας τὴν Ἱστορίαν τοῦ Δαυὶδ καὶ τῆς Βηρσαβέ, τοὺς τεχνουργηθέντας ἐν Φλάνδρᾳ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ'. Τὸ Μουσεῖον Κλουνὺ εἶνε ὡς τις γοθηκὴ Πομπήη.

Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁχθῆς τοῦ Σηκουάνα τὸ Μουσεῖον τοῦ Πυροβολικοῦ ἐκτυλίσσει τοὺς σκοτεινοὺς τοῦ διαύλους, ὅπου κοιμῶνται τὸν ὕπνον τὸν βαρύν, ὅστις εἶνε ὁ ἐπακόλουθος τῶν μαχῶν, πάντα τὰ ἐπιθετικὰ καὶ ἀμυντικὰ ὅπλα τῆς στρα-

τεταλμένος τὴν ἀγοράν· τὸ ἄγαλμα μετακομίζετο ἤδη εἰς τὸ ἑλληνικὸν πλοῖον, ὃ ὑποκόμης περιέρχεται ν' ἀκούσῃ τὴν γενομένην ἀγορὰν, συγκαλέσας δὲ τοὺς προύχοντας τῆς νήσου διαμαρτυρεῖται καὶ ἐν τέλει ἀπειλεῖ. Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ὁ ἱερεὺς πείθεται· τέλος νὰ παραδῶσθαι τὸ ἄγαλμα· κατὰ τὴν μετακόμισιν ὅμως εἰς τὸ γαλλικὸν πλοῖον, ἐξεργάτη σφοδρὸς ἀγὼν μεταξὺ τῶν Γάλλων καὶ Ὁθωμανῶν ναυτῶν, ὅστις ἀπέβη ὑπὲρ τῶν πρώτων. Ἡ Μήλια Ἀφροδίτη ἐπλευροῦσιν οὕτως εἰς Ρόδον, Κύπρον, Ἀλεξάνδρειαν, Ἀθήνας, Σμύρνην, Κωνσταντινουπόλιν καὶ πάλιν εἰς Μῆλον, ὅθεν ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ τοῦ 1821 ἐκομίσθη εἰς Γαλλίαν καὶ κατετέθη ἐν τῷ Λούβρῳ ὡς δῶρον τοῦ μαρκήσιου de Rivière εἰς τὸν βασιλέα Λουδοβίκον τὸν ιγ'. Αἱ γενόμεναι ἀπόπειραι πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν βεβλαμμένων μερῶν ἀπέτυχον καθ' ὁλοκληρίαν. Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατετέθη τὸ πολυτίμον κειμήλιον εἰς κιβώτιον καὶ μετηνέχθη εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς ἀστυνομίας. Ἡ πυρπόλησις τοῦ οἰκοδομήματος οὐδεμίαν ἐπήνεγκε βλάβην εἰς τὸ ἄγαλμα, ὅπερ ἐν μηνὶ Ἰουνίῳ τοῦ 1871 κατετέθη ἐκ δευτέρου ἐν τῷ Λούβρῳ. [Ἐκ τῆς «Κλειούς»].

τευομένης ἀνθρωπότητος, ἀπὸ τοῦ ἐκ πυρίτου πελέκους τῆς λιθίνης ἐποχῆς μέχρι τῶν τουρ-κίων chassepot. Ἐρχονται κατὰ σειρὰν θώρακες ἑλληνικοί, μεσαιωνικοὶ πανοπλῖαι, ὀπλισμοὶ ἡρώων καὶ βασιλέων, περικεραλαῖαι ἰταλικοὶ με ἀρχαιογραφία ὑπερβολικὴ τὸς πολέμιστας τοῦ Ἀριόστου, ξίφη παντοειδῆ καὶ παντόσχημα, ἀλλόκοτα καὶ παράξενα ἐργαλεῖα καὶ μηχανήματα, τὰ ὅποια νομίζεις ὅτι εἶνε ὄργανα βρυστοτήτων, ἀνατολικά ὅπλα λαμπρὰ καὶ ἀκτινοβόλα, σειρὰ ὅλη ἀναφερομένη εἰς τὸ πυρβολικὸν ἀπὸ τῶν δυσμῶρων βομβαρδῶν μέχρι τοῦ ἐντε-λεστάτου νεωτέρου κανονίου, μαθηματικὰ μη-χαναὶ καὶ ἐργαλεῖα παντοῖα ἐπιστημονικὰ τῆς νεωτάτης πολέμικης τέχνης.

Μετὰ τὰς τέχνας ἔρχονται τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπισφαίαι, καὶ δὴ ἔχουμεν ἀνταξίας τῶν πολυτίμων μουσείων πλουσιωτάτας βιβλιοθήκας. Ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη τῶν Παρισίων εἶνε διὰ τὸν κόσμον τὸν νεώτερον ὅτι ἦτο διὰ τὸν παλαιὸν ἡ τῆς Ἀλεξανδρείας. Τὰ δύο ἑκατομμύρια τῶν τόμων, οὓς ἡ βιβλιοθήκη ἐκείνη περιέχει, ἀπὸ τοῦ Καθολικοῦ τοῦ τυπωθέντος τῷ 1460 ἐν Μυγεν-τίᾳ ἄνευ τῆς βοήθειας τῆς γραφίδος, ὡς λέγει ὁ ἀρχαῖος τυπογράφος ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι, μέχρι τοῦ φυλλαδίου τοῦ χθὲς ἐκτυπωθέντος, ἐκ-προσωποῦσι πᾶσαν τὴν παραγωγὴν τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Ἡ Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη πραγματώ-ναι κατὰ γράμμα τὸ τυπογραφικὸν ἐκείνο οἶκον δόμῃμα, περὶ οὗ λέγει εἰς τὴν Παράγιν τῶν Παρισίων ὁ Βίκτωρ Ὑγγὼ, ὅπου εἶνε κατασκευά-σμα ἀπέραντον ἐπερειδόμενον ἐπὶ τοῦ κόσμου ὅ-λου, καὶ διὰ τὸ ὅποιον ἀδιαλείπτως ἐργάζεται ἡ ἀνθρωπότης, ὅπου αὐξάνει καὶ συσσωρεύεται εἰς ἀτελευτήτους ἑλικας, καὶ ὅπου συγχέονται μὲν αἱ γλώσσαι, ἀκατάπαυστος δὲ εἶνε ἡ ἐνεργητικότης τῶν ἐργατῶν, ἀκούραστος ὁ μόχθος καὶ λυσσώ-δης ὁ συναγωνισμός. Τὸ οἰκοδόμημα ἐκείνο τὸ τε-ράστιον εἶνε τὸ ἄσυλον, ὅπου ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη εἰς τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν κατὰ πάντος κατακλυ-σμοῦ, κατὰ πάντος καταποντισμοῦ τῶν βαρβάρων, εἶνε ἄλλος πύργος τῆς Βαβέλ τοῦ ἀνθρωπί-νου γένους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ τὴν βαρύτι-μον ἐκείνην τῶν βιβλίων συναγωγὴν κοσμοῦσι λαμπρὰ καὶ σπανιώτατα κοσμημένα ἐκδόσεις principes, ἀντίτυπα μοναδικὰ, σπανιώτατα, βι-βλία τῆς νηπιακῆς τῆς τυπογραφίας ἡλικίας (in-
cunabula) ἄθικτα, δεσμάτα ἰσοφαρίζοντα πρὸς λίθους πολυτίμους. Ὅλοι οἱ οὗ τῆς Εὐρώπης αἱ βιβλιοθήκαι δὲν θὰ ἠδύναντο ν' ἀντισταθμίσωσι τὴν Ἑθνικὴν τῶν Παρισίων. Ἐκατοντάκις χίλια χειρόγραφα ἀνάκεινται ὡσαύτως ἐκεῖ, πάσης ἐ-ποχῆς, πάντος ἔθνους, πάσης καλλιγραφίας. Πολλὰ τῶν χειρογράφων τούτων εἶνε ἐξ ἐκείνων, ἅτινα κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἡγόραζον οἱ βασιλεῖς ἀντι-μῖας πόλεως, καὶ ἀπηγόρευον τὴν μετακίνησιν τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀφορισμοῦ. Τὰ μικρογραφήματα, ἅτινα

τὰ κοσμοῦσι καὶ λαμπρὰ αὐτῶν δεσμάτα, ἔπαν-ζάνουσιν εἰς τὸ ἀτίμητον τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Πολλὰ χειρόγραφα ἔχουσι καὶ ἀξιολόγους εἰκονογραφίας, διότι καὶ αὕτη ἡ τέχνη εἰς τὰ βιβλία εἶχε κατα-φύγει κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα περιμένοντα καιρὸν εὐθετώτερον ἢνα ἀναπτυχθῇ. οὐχὶ σπανίως δὲ ἡ γραφικὴ ὠρισμένου αἰῶνος δὲν μᾶς εἶνε ἄλλοθεν γνωστὴ ἢ ἐκ τῶν χειρογράφων.

Πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην ἀνταποκρίνε-ται τὸ Μουσεῖον τὸ Νομισματικὸν καὶ τὸ τῶν Χαλκογραφημάτων (cabinet des Estampes). Τρι-ακόσαι χιλιάδες παλαιῶν καὶ νέων νομισμάτων καὶ μεταλλίων εἶνε τεθησαυρισμένοι εἰς τὸ Νο-μισματικὸν Μουσεῖον καὶ σειρὰ ὅλη δακτυλιολί-θων ἡ καμέων, ἐν οἷς τὸ περιώνυμον καμέων τῆς Ἀγίας καπέλλας, τὸ μέγιστον πάντων τῶν γνω-στῶν. Ἐκεῖ εἶνε καὶ τὸ κύπελλον τῶν Πτολε-μαίων, ὁπόθεν ἔπινεν ἡ Κλεοπάτρα, τὸ χρυσοῦν πο-τήριον τῶν Ρηθόνων (Rennes) με βακχικὰ ἀνά-γλυφα, τὰ ἀργυρὰ ἀγγεῖα καὶ ἀγαλματῖα τοῦ Bernay, τὰ τέσσαρα ὀνομαστὰ μετάλλια τῆς Ταρ-σοῦ, ἐν οἷς ἐν, βάρους εἴκοσι στατήρων, εἰκονί-ζει βασιλέα τῆς Βακτριανῆς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα τέχνης ἔργα ἀξιοθαύμαστα.

Τοῦ δὲ Μουσείου τῶν Χαλκογραφημάτων πλε-ροῦσι τὰ χαρτοφυλάκια ἐν ἑκατομμύριον καὶ τε-τρακόσαι χιλιάδες χαλκογραφικῶν καὶ λιθογρα-φικῶν, ἀπὸ τῶν ἀτελεσμάτων φλωρεντινῶν δοκι-μίων τοῦ 15 αἰῶνος μέχρι τῶν λιθογραφημάτων τοῦ Mouilleron, μέχρι τῶν ἔργων τοῦ Καλαμάττα καὶ τοῦ Μερκούρη.

Εἰς ὅσα εἶπομεν ἄς προστεθῶσι καὶ αἱ ἐξῆς βιβλιοθήκαι ἡ Μαζαρίνη, ἡ τῆς Ἀγ. Γεωργίου, ἡ τῆς Σορβόνης, ἡ τοῦ Arsenal! Ἀς γείνηται πρὸς τούτοις μνηεὶα καὶ τοῦ Μουσείου τῆς Φυσικῆς Ἱστορί-ας, ὅπου ἔχει ἀτελευτήτους συλλογὰς, τὰ Ἀρχεῖα, ἐνθα κεῖνται τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφ' ὧν εἰς τὴν ἱ-στορίαν τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ Χιλδε-βέρτου μέχρι τῆς διαθήκης τοῦ Λουδοβίκου 15 καὶ τὴν πληθύν τῶν παντοειδῶν ἰδιωτικῶν συλλογῶν.

Ταῦτα πάντα περιέχουσιν οἱ Παριῖοι, ἀνοί-γουσι δὲ μετ' ἀπεριόριστον ἐλευθερίότητος εἰς πάντας τὰς μουσεῖα, τὰς βιβλιοθήκας καὶ τὰς συλ-λογὰς τῶν, φιλοξενούντες τὴν διάνοιαν τὴν ἀν-θρωπίνην ὅσον ἐνδέχεται μεγαλοπρεπῶς.

[Paul de Saint Victor].

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἰατρός τις μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπι-στημῶν, ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἐκθέσει αὐ-τοῦ περὶ τῆς ἀσθενείας καὶ τοῦ θανάτου συνα-δέλφου, ὃν ἐπεσκεπτετο αὐτὸς μετὰ δύο ἄλλων ἱατρῶν, ἐπανελάμβανε συχνάκις τὰς φράσεις: «Ἐσκέφθην καὶ οἱ τρεῖς... Καὶ οἱ τρεῖς ἡμεῖς τῆς γνώμης...» Τότε ἀνεφώνησέ τις:

— Τί ἠθέλατε λοιπὸν νὰ κάμῃ καὶ ὁ ἀσθε-νὴς ἐναντίον τριῶν;

*
Ἐν κωμῳδίᾳ τινὶ ἠθοποιὸς τις ἀπεμειβετο τὴν φωνὴν τοῦ ὄνου.

Θεατῆς τις ἤρχισε τότε καὶ ἐξέβαλλεν ἐκ τῆς πλατείας ὀγκηθμοὺς πολλοὺ ἐπιτυχστεροῦς τῶν τοῦ ἠθοποιοῦ.

Ὁ ἠθοποιὸς ἐσιώπησε καὶ εἶπεν:

— Ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει τὸ πρωτότυπον, τὸ ἀντίγραφον δὲν ἔχει τί νὰ κάμῃ.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Γραῖά τις εἶχε μανιώδη σχεδὸν ἔρωτα πρὸς τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνά.

Ἡ οἰκία τῆς ἦτο πλήρης γαλῶν, κυνῶν καὶ πτηνῶν. Ἡμέραν τινὰ ἡ κυρία αὕτη ἠνωχλήθη με-γάλως ἀπὸ μίαν ἐκ τῶν μεγάλων ἐκείνων μυῶν, αἵτινες σὰς καταδιώκουσι καὶ κεντοῦσι με τὴν τέχνην, ὥστε νομίζετε, ὅτι ἡ θύελλα δίδει εἰς αὐ-τὰς ὀξύτεραιαν καὶ πνεῦμα.

— Γιάννη, λέγει πρὸς τὸν ὑπρέτην τῆς ἡ γη-ραιὰ κυρία, λάβε με προσοχὴν αὐτὸ τὸ έντομον, κύτταξε νὰ μὴ πάθῃ τίποτε ἐκεῖ ὅπου θὰ τὸ κρατῇ, καὶ ἀπόβαλέ το ὅσον τὸ δυνατόν προσε-κτικώτερα.

Ὁ ὑπρέτης λαμβάνει τὴν μυῖαν με τὸν ἀντί-χειρα καὶ τὸν λιγανὸν καὶ ἐξέρχεται με ὅλας τὰς δυνατὰς προφυλάξεις.

Μετὰ δέκα λεπτά ἐπιστρέφει ἐπαναφέρων τὴν μυῖαν.

— Ἐ, λοιπὸν, Γιάννη, ἀπέβαλες τὸ πτωχὸν αὐτὸ ζῶον;

— Κυρία, δὲν ἐτόλμησα... Βρέχει!

Σκέψις ἐν ἡμέρᾳ βροχερᾷ:

— Ὅλα περνοῦν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν, ἐκτός τῆς ἀμάξης, ὅταν τὴν περιμένουν. ΙΩΝΑΣ.

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

Οἱ μὲν δίδοντες θηρεύουσι τὴν σταθερὰν με-σημβρίαν, οἱ δὲ λαμβάνοντες τὸ σκότος.

Ὁ φιλάργυρος, πλέων ἐν τῷ χρυτῷ, μοι φαί-νεται ὡς ἰχθὺς διψῶν.

Πόσοι ῥήτορες ἀγορεύουσι μόνον ὅπως ἀποδεί-ξωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ σιωπῶσι! (Petit-Senn.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τινὰ ἐπίσημον ἐκθεσιν, δημοσιευθεῖ-σαν ἐν Λονδίῳ, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος συνέθε-σαν αὐτόθι 80 θάνατοι ἐκ πείνης.

Ζῶμεν εἰς αἰῶνα ἀποδημιῶν καὶ μετοικί-σεων. Ἡ ποικιλία καὶ ἡ ταχύτης τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας ἔλυσαν ὀριστικῶς πλέον τὸ ζήτημα τοῦτο. Πρὸς φάτως ἐπὶ ἀπεστέλλοντο ἐκ Νεαπό-λεως εἰς Λονδὶνον ἰχθὺς ζωντανοὶ ἐντὸς ὕψων βρῶν. Οἱ μικροὶ μετανάσται ἐφθασαν εἰς τὸν

πρὸς ὃν ὄρον ἐν καλῇ καταστάσει, μετὰ τινὰς δὲ στιγμὰς ἐσκίρτων ἀγαλλόμενοι ἐντὸς ψυχροῦ καὶ καθαροῦ ὕδατος. Ἰδοὺ δὲ καὶ ἄλλη ἀποδημία οὐχ ἥττον περίεργος. Ὁλόκληρα μελισσῶν σμήνη ἐντὸς κιβωτίων ἐφθασαν ἐκ Παλαιστίνης εἰς Ἀγ-γλίαν. Εἰς διατήρησιν τῶν φιλοπόνων ζωῶν κατὰ τὸν πλοῦν ἐγένετο αὐτοῖς ἡ ἀναγκαία προ-μήθεια ἀέρος, ὕδατος καὶ τροφῆς ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ πρόκειται νὰ μεταβιβασθῶσιν εἰς ἄλλο πλοῖον ἵνα ἀποσταλῶσιν εἰς Καναδὰ, τὴν νέαν αὐτῶν κα-τοικίαν.

Ἡ Σφαῖρα, ἐφημερὶς τοῦ Λονδίνου, διηγεί-ται, κατὰ τινὰ πρωσσικὴν ἐφημερίδα, ὅτι ἡ πρωσ-σικὴ πρωτεύουσα κατέχει πρὸ πολλοῦ κειμήλιον ἀξίας μυθώδους, οὐτινος τὴν ὑπαρξίν τὸ δημό-σιον δὲν ἐγνώρισεν εἰμὴ ἐκ τῶν ἐκθέσεων, αἵτινες ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει τῆς Πολυτεχνικῆς Ἑταιρίας.

Ἡ πολυτίμος αὕτη λίθος εἶνε σάφειρος ἀνή-κων εἰς ἐν τῶν μελῶν τῆς σοφῆς ταύτης ἑταιρίας. Ζυγίζει 12 1/2 λίθια, ἥτοι ὀλίγω τι πλέον τῶν 6 οὐγκιῶν (185 γραμμάρια). Ἡ ἐπὶ τούτῳ διο-ρισθεῖσα ἐπιτροπὴ τῆς Ἑταιρίας, μετ' ἐπισταμέ-νην καὶ ὄριμον ἐξέτασιν, ὥρισε τὴν ἀξίαν αὐτοῦ εἰς τὸ καταπληκτικὸν ποσὸν 64 ἑκατομμυρίων μαρκῶν, ἥτοι 80 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Εἶνε σχεδὸν περιττὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι τοιοῦ-τον κειμήλιον δὲν θὰ εὖ, ἀγορασθῇ εἰς τὴν τι-μὴν ταύτην. Μεμνημένοι τινὲς διατείνονται, ὅτι ἡ καθαρότης τοῦ λίθου δὲν εἶνε ὅλως ἀνεπίλη-πτος, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ τιμὴ αὕτη πρέπει νὰ καταβιβασθῇ· ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἐκπέσῃ ἡ τιμὴ τοῦ κειμήλιου, πάντοτε θὰ εἶνε τόσον μεγάλη, ὥστε μὴδὲ νὰ τολμήσῃ κανὼν νὰ διαπραγματευθῇ καὶ ὁ πλουσιώτερος συλλογέας.

Ἐν ἔτει 1872 ὀρυκτολόγος τις τοῦ Βερολίνου ἐπρόσφερεν 850,000 μάρκας (1,062,500 φρ.), εἰς μάτην, ἐννοεῖται, διότι ἐν ἔτει 1860 ἡδὴ εἶχε προσφέρει εἰς μάτην Γερμανὸς τις ἡγεμὼν ποσὸν πολλὸν τούτου ἀνώτερον.

Ἡ Ἐφημερὶς τῆς βορείου Γερμανίας δη-μοσιεύει λεπτομερεῖας τινὰς περὶ σιδηροδρόμου ἡ-λεκτρικοῦ, ὅστις πρόκειται νὰ συστηθῇ ἐν Βερο-λίῳ. Ὁ σιδηροδρόμος οὗτος θὰ ἔχῃ δύο ὁδοὺς, τὴν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τὴν τῆς ἐπιστροφῆς, θὰ τοποθετηθῇ δὲ ἐκαστέρωθεν τῶν ὁδῶν τῆς πό-λεως ἐπὶ στύλων σιδηρῶν, ἐχόντων ὕψος 4 — 5 μέτρων.

Αἱ ἀτμάμαξαι θὰ εἶνε μικρόταται, καὶ θὰ χω-ροῦν δέκα καθημένους καὶ τέσσαρας ὀρθίους· ἡ ἡλεκτροδυναμικὴ μηχανὴ θὰ εὐρίσκειται ὑποκάτω τῶν ἀτμάμαξων μεταξὺ τῶν τροχῶν, μεγάλην δὲ ἀτμομηχανὴν ἔχουσα δύναμιν 60 ἵππων θέλει τοποθετηθῇ ἐπὶ ἰδίᾳ ἀμαξοστοιχείᾳ καὶ πλη-σίον τῆς γραμμῆς. Αἱ ἀμαξοστοιχίαι θὰ φέρων-ται μετὰ μεγάλης ταχύτητος, διανύουσαι ἐν μί-λιον, ἥτοι 7 1/2 χιλιομέτρων ἐντὸς 15 λεπτῶν. Τὸ

σχέδιον υποβλήθη εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχὰς τοῦ Βερολίνου ἐνεκρίθη, καὶ τριμελὴς ἐπιτροπὴ διωρίσθη, ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τὴν ἐταιρίαν ἐξ ὀνόματος τῆς δημορχίας διὰ τὰ περαιτέρω.

Κατὰ τοὺς ἀπογραφικοὺς καταλόγους τῶν διευθύνσεων τῶν διαφόρων ταχυδρομείων τῆς Εὐρώπης, ὁ ἀριθμὸς τῶν διαφόρων γραμματίων, ἐπιστολῶν καὶ ἐντύπων χαρτίων, τῶν ἀποσταλόντων ταχυδρομικῶς ἐν ἔτει 1873, ἀνέβη εἰς τὸ ἥδη ὑπέρογκον ποσὸν 3,958,000,000 (τρία δισεκατομμύρια, καὶ ἑνεακόσια πεντήκοντα ὀκτὼ ἑκατομμύρια)· ἐν ἔτει δὲ 1878 ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀνέβη εἰς 5,600,000,000 (πέντε δισεκατομμύρια καὶ ἑξακόσια ἑκατομμύρια), ἥτοι ἡῦξεν κατὰ 41 τοῖς 0/0. Προεκκίζοντες ἀναλόγως προέβλεψαν τὴν ἐπαύξησιν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ παρόντος αἰῶνος, εὐρίσκουμεν, ὅτι ἡ ταχυδρομικὴ κίνησις τῆς Εὐρώπης θέλει τότε ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν 25 δισεκατομμυρίων ἀποστολῶν.

Τὸ ταχυδρομεῖον ἀπέβη ἄρθρον τῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ βίου τῶν σημερινῶν ἐθνῶν τόσον σπουδαῖον, ὥστε εἶνε βέβαιον σχεδὸν, ὅτι μετὰ τινα, σχετικῶς ὀλίγα, ἔτι θέλει ἀποβῇ ὑπηρεσία ἐκτελοῦσα τὰς ἀποστολὰς τόσον εὐθηνά, ὥστε ἡ τιμὴ αὐτῶν νὰ εἶνε ἴση σχεδὸν πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ἐπιστολῆς ἢ καὶ ὅπως δωρεάν.

Πρὸ πολλοῦ ἦτο ἀπηγορευμένον τὸ κάπνισμα ἐν Βοστώνῃ, τῇ σοβαρᾷ ταύτῃ καὶ κατ' ἐξοχὴν καθαριστικῇ πόλει τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς. Ὁ ἀπαγορευτὸν δὲ τὸ κάπνισμα νόμος οὗτος ὠφείλετο κυρίως εἰς τὰς προσπαθείας ἐνὸς ἀσπόνδου ἐχθροῦ τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν καπνιστῶν, τοῦ αἰδεσιμωτάτου Γεωργίου Τράση. Ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐφημερόζετο, ὡς εἰκός, μετ' ὅλης τῆς αὐστηρότητος· ἀλλ' οἱ καπνισταὶ ἐφοβοῦντο πάντοτε, καὶ εὐλόγως, διότι ἐγνώριζον, ὅτι κατὰ πᾶν νέφος καπνοῦ, ὅπερ ἤθελον ἐκσφενδονήσαι εἰς τὸν ἀέρα, εἰς ἀστυνομικὴς κλητῆρ ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ περιτραχηλίου, καὶ νὰ δημεύσῃ καὶ καπνοσύριγγα καὶ σιγάρων.

Ὁ νόμος οὗτος προεκάλεσε τόσα παρήποντα, ὥστε ὁ Κήρυξ τῆς Νέας Ῥόρκης ἀναγγέλλει τὴν προσεχῇ κατάργησιν αὐτοῦ, ὅπερ ἔσται ἀληθὲς θρίαμβος διὰ τοὺς καπνιστὰς τῆς Βοστώνης. Ἀλλὰ ποία ὅμως ἀποτυχία διὰ τὸν αἰδεσιμωτάτον Τράση! Εὐτυχῶς ὅμως δὲν ὀλ' ὑποφέρει αὐτὸς ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ νόμου, διότι ὁ σεβασμὸς ἐχθρὸς τοῦ καπνοῦ ἀπεχαιρέτησε πρότινος τὸ ζῆν, καὶ μετέβη εἰς κόσμον ἄλλον, ἐνθα οὐκ ἔστι καπνιστής.

Ἐν Αὐστραλίᾳ, μεταξὺ τῆς 23 καὶ 24 μοίρας πλάτους, εὐρέθη πρὸ ὀλίγου φυτὸν νέον ἔχον ιδιότητας ναρκωτικὰς. Τὸ φύλλον τοῦ ἔχει μῆκος 3—4 δακτύλων, τὸ δὲ ἄνθος τοῦ εἶνε κωδωνίσκος κηρόχρους μετὰ γραμμὰς ἐρυθράς. Τὸν Αὐγουστον τὸ φυτὸν τοῦτο ἀνθεῖ, καὶ τότε οἱ ἐγ-

χώριοι συλλέγουσι τὰ φύλλα τοῦ, τὰ ξηραίνουσι διὰ τοῦ ἀτμοῦ, ἀκολούθως τὰ ἐμβάλλουσιν εἰς σάκκους ἐκ καννάβου, καὶ τὰ παρὰδίδουσιν εἰς τὸ ἐμπόριον. Ὁ οὕτω παρὰλαβὼν αὐτὰ ἐμπορεῖ τὰ ἔρχει, τὰ ἀναμιγνύει μετὰ στάκτην, καὶ τὰ περιτυλίσσει ἐν εἴδει σιγάρων, τὰ ὅποια οἱ ἐγχώριοι συνειθίζουσιν νὰ μασσῶσι· τὸ δ' ἀποτελεσματὴς μασσῆσεως ταύτης, ἐὰν γείνη ὁπωσοῦν ἄφρονος, εἶνε ὅτι ὁ μασσητὴς ἐμπίπτει εἰς ἀναίσθησιν πλήρη.

Εἰς μετριωτέραν δόσιν λαμβανόμενα τὰ φύλλα ταῦτα, ἐπιφέρουσιν τόνωσιν ὁμοίαν περίπου πρὸς τὴν τῶν μεθυστικῶν ποτῶν. Ἡ μετρία χρῆσις κατευνάζει τὴν πείναν, καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι αὐτὰ δύνανται νὰ ἐπιχειρήσωσιν ὁδοπορίας μακροτάτας, χωρὶς μεγάλην κόπωσιν καὶ ἄνευ πολλῆς τροφῆς.

Ἡ εἰς τὰς διαφόρους χώρας κατανάλωσις τοῦ ζύθου ἐξετιμῆθη ὡς ἑξῆς :

Ἐν Ῥωσίᾳ ἕκαστος ἐξοδεύει κατ' ἔτος 16 λίτρας ζύθου· ἐν Ἑλβεσίᾳ 31, ἐν Αὐστρίᾳ 45, ἐν Ὀλλανδίᾳ 54, ἐν Πρωσίᾳ 121, ἐν Ἀγγλίᾳ 174, ἐν Βελγίῳ 189, ἐν Βυρτεμβέργῃ 270, ἐν Βυαρίᾳ 370, ἐν Δανιμαρκίᾳ 81.

Ἡ πόλις τοῦ Μονάχου ἐξοδεύει πλεονέτερον ζύθον παρὰ πᾶσαν ἄλλην πόλιν τοῦ κόσμου, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, ὅστις συμποσοῦται εἰς 230,000 ψυχὰς, διότι ἐν Μονάχῳ ἀναλογοῦται κατ' ἔτος εἰς ἕκαστον πρόσωπον 684 λίτρας ζύθου.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὁ ἱατρὸς κ. Π. Καμπάνης ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ "Ὠρᾷ τὰ ἐπόμενα : Τὸ ὕδωρ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὡς ἔχει δὲν δύναται εἰρῇ νὰ ἐπιδρᾷ κατὰ κῶς ἐπὶ τοῦ γαστροεντερικοῦ σωλήνος ὡς ἐμπόριον ἄφθονον κόνιν. Πάντες δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι διυλιστῆρας εὐρωπαϊκοὺς ὡς ἐκ τῆς μετὰ τῆς αὐτῶν τιμῆς· ἐνεκα τούτου συμβουλεύει εἰδος ἀπλοῦ διυλιστῆρος δυναμένου ὑπὸ πάντων νὰ κατασκευασθῇ προχείρως καὶ μετὰ μικροτάτην δαπάνην.

Λαμβάνετε ἐν χωνίον ἱκανοῦ μεγέθους, πληροῦντε τὸν σωλῆνα τούτου διὰ μικρῶν τεμαχίων ἀνθράκων, κατ' ἀρχὰς μεγαλητέρων κατόπιν μικροτέρων· ἀφ' οὗ ταῦτα πληρώσωσι τὰ τρία τέταρτα τοῦ σωλήνος τὸ λοιπὸν πρὸς τὸ ἄνω μέρος τοῦ πωμαζέτε δι' ἐνὸς τεμαχίου σπόγγου καλῆς ποιότητος καὶ καθαροῦ οὕτως, ὥστε τὸ ὕδωρ χυόμενον ὑπεράνω τοῦ πώματος εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ χωνίου νὰ ἐξαικολουθῇ νὰ ῥέῃ στάγδην ἐκ τοῦ κατωτέρου μέρους αὐτοῦ.

Οὕτως ἐν διαστήματι ὀλίγων ὥρων ἔχετε τὸ πρὸς πόσιν ὕδωρ τῆς ὕλης ἡμέρας διαυγέστατον καὶ ἀπηλλαγμένον πάσης ξένης οὐσίας.